1.000.000 ТОННА ТАЙЁР

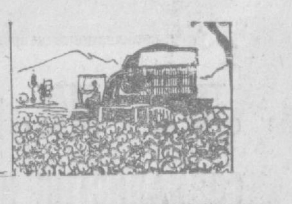

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН. № 187 (7077). 2 октябрь, 1979 йил. СЕШАНБА. Баҳоси 2 тийин.

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советида

ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИДА ПЕНСИОНЕРЛАР ИШИНИ МОДДИЙ РАҒБАТЛАНТИРИШ ТАДБИРЛАРИ ТЎҒРИСИДА

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети қабул қилган қарорда айтиладики, корхоналар ва ташкилотларда меҳнат шароитларини яхшилаш, шунингдек пенсионерлар ишини моддий рағбатлантириш борасида кейинги йилларда кўрилган чоралар халқ хўжалигида пенсионерлар меҳнатидан фойдаланишни кенгайтиришга ёрдам берди. Шу билан бирга меҳнат ветеранларининг иши катта социал иқтисодий аҳамиятга эга бўлганлигига, улар ёш ишчиларни энг яхши меҳнат анъаналарида тарбиялашга ижобий таъсир кўрсатаётганликларига қарамай, пенсионерлар жамоат ишлаб чиқаришида янада кенгроқ қатнашувлари учун зарур шарт-шароитлар яратилмаган жойлар ҳам бор.

Халқ хўжалигида пенсионерлар меҳнатидан янада кенгроқ кўламда фойдаланиш мақсадларида КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети Иттифоқдош республикалар Министрлар Советлари, СССР министрликлари, Давлат комитетлари ва идоралари зиммасига пенсионерларни халқ хўжалигида ишлашга, жумладан, тўлиқ бўлмаган иш вақти шароитларида, айниқса, ишлаб чиқариш доирасида, шунингдек савдо-сотиқ корхоналари ва бошқа корхоналарда ҳамда аҳолига хизмат кўрсатиш ташкилотларида ишлашга янада кенгроқ кўламда жалб этиш борасида қўшимча чоралар кўриш вазифасини юклади.

Пенсия ёшига етгандан сўнг ишлаганлик учун пенсияга устама пул жорий этилди. Устама пул пенсия ёшига етгандан сўнгги ҳар иш йили учун ойига 10 сўм миқдорида белгиланди. Устама пулнинг жами миқдори ойига 40 сўмдан, устама пул билан пенсиянинг миқдори эса ойига 150 сўмдан ошиб кетмаслиги керак. Устама пул пенсионерлар ишни тўхтатганларидан сўнг тўланади. Ишлаётган пенсионерларга иш чоғида пенсия олиш ёки пенсия олмай ишни давом эттирган ҳолда пенсияни устама пул ҳисобига орттириш ҳуқуқини олишдан бирини танлаб олиш имконияти берилади.

Ушбу масала юзасидан СССР Олий Совети Президиумининг тегишли Фармони чиқарилди.

Иш жойидан қатъий назар ишчи сифатида (кичик хизмат ходими сифатида) ва мастер сифатида ишлаётган пенсионерларга, шунингдек давлат қишлоқ хўжалиги корхоналаридаги деҳқончилик ва чорвачилик бригадирлари бўлиб ишлаётган пенсионерларга пенсияга устама пул қўшиб олиш ҳуқуқи берилди.

Иш чоғида тайинланган кексалик пенсиясининг 50—75 ва 100 процентини олиш ҳуқуқига эга бўлган ходимлар категорияларининг рўйхати тасдиқланди. Бу пул иш ҳақи билан бирга 300 сўмдан ошмаслиги керак, айрим ходимлар учун иш ҳақидан қатъий назар тўла миқдорда бўлади. Айрим ходимлар категориясига илгари ҳам шу имтиёзлардан фойдаланиб келган ҳамма ходимлар, шунингдек ишлаётган пенсионерлар янги категориялари: бухгалтерияда, контроль ревизия ишида банд бўлган ходимлар ва бошқа баъзи категориялар киритилди. Бундан ташқари, янада имтиёзли шартлар билан пенсия олиш ҳуқуқига эга бўлмаган ва пенсияси иш ҳақи билан 150 сўмдан ошмайдиган хизматчиларга пенсия олиш ҳуқуқи берилди.

Кексалик пенсиясига ўтган ва ишлаётган Ватан урушининг инвалидларига иш жойидан қатъий назар тайинланган пенсиянинг 100 процентини тўлаш кўзда тутилган. Бунда пенсия билан иш ҳақи қўшилиб, ойига 300 сўмдан ортмаслиги керак. Ҳарбий хизматчи бўлган кишилардан иборат бошқа пенсионерларни ишни давом эттиришга моддий рағбатлантириш оширилди.

Тўла бўлмаган иш вақти шароитларида ишлайдиган пенсионерлар тўла иш куни (иш ҳафтаси) банд бўлган ишчилар ва хизматчилар билан бирдай асосда имтиёзлар ва афзалликлардан фойдаланадилар. Моддий ишлаб чиқариш ва аҳолига хизмат кўрсатиш доирасидаги корхоналар ва ташкилотларнинг раҳбарларига касаба союз комитетлари билан келишиб олган ҳолда кексалик пенсиясига чиққан кишиларнинг истакларига кўра иш ҳақини сақламаган ҳолда икки ойгача борадиган отпуска бериш рухсат этилди.

Бу тадбирлар 1980 йилнинг 1 январидан жорий этилади.

Л. И. БРЕЖНЕВ

СОЦИАЛИСТИК ИНТЕРНАЦИОНАЛНИНГ ҚУРОЛСИЗЛАНИШ ПРОБЛЕМАЛАРИ БИЛАН ШУҒУЛЛАНУВЧИ ГРУППАСИНИ ҚАБУЛ ҚИЛДИ

КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев Социалистик интернационалнинг қуролсизланиш проблемалари билан шуғулланувчи группасини 1 октябрь куни қабул қилди.

Бўлиб ўтган суҳбатда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитетининг секретари Б. Н. Пономарев қатнашди.

Суҳбатда Социалистик интернационал группасининг аъзолари: К. Сорса (Финляндия социал-демократик партиясининг раиси)—группа раиси; Б. Карлссон (Социалистик интернационалнинг Бош секретари); В. Хаккер (Австрия социалистик партияси правлениесининг халқаро масалалар билан шуғулланувчи секретари)— группанинг секретари; Л. Жоспэн (Франция социалистик партиясининг халқаро масалалар билан шуғулланувчи секретари); А. Павельчик (ГФР бундестагининг қуролсизланиш ва қурол-яроғ устидан контрол масалалари билан шуғулланувчи кичик комитетининг раиси); М. Ван Дер Стул (Нидерландия меҳнат партияси раҳбарлигининг аъзоси); Х. Тиам (Сенегал партиясининг халқаро масалалар билан шуғулланувчи секретари. Сенегал миллат мажлиси ташқи сиёсий комитетининг раиси); Х. М. Буэно (Испания социалистик ишчи партияси раҳбарлигининг аъзоси); З. Техера Парис (Венесуэла демократик ҳаракат партиясининг халқаро масалалар билан шуғулланувчи секретари) қатнашдилар.

Учрашув чоғида Л. И. Брежнев КПСС бутун мамлакатларнинг меҳнаткашлари учун асосий, ҳаётда муҳим ўрин тутувчи масала деб ҳамиша ҳисоблаб келган қуролсизланиш масаласига Социалистик интернационал ўз эътиборини кучайтираётганлигини айтиб, КПСС раҳбарлари бу проблемаларга принципиал ёндашаётганликларини муфассал баён қилди. У 70- йилларда кескинликни сезиларли равишда юмшатишга эришиш, «совуқ уруш» тарафдорларини четга суриб қўйиш мумкин бўлганлигини таъкидлади. Хельсинкида имзоланган Якунловчи акт— тинч—тотув яшаш қоидалари қонуни бўлиб, унинг аҳамияти Европа доирасидан ташқарига чиқади. Қуролланиш пойгасини чеклаш борасида бир қанча муҳим қадамлар қўйишга замин яратилди, бунда дастлаб гап СҚЧ-1 ва СҚЧ-2 тўғрисида бораётир. Биринчи битим муваққат ва чекланган тарзда бўлди. СҚЧ-2 шартномаси эса олға қўйилган қадам бўлди. Л. И. Брежнев бу шартнома стратегик қурол-яроғларни миқдор ва сифат жиҳатларидангина чеклаб қолмай, мана шу йўлдан олға бориш истиқболларини ҳам очиб бериши мумкинлиги жиҳатидан ҳам янада муҳимдир, деб таъкидлади.

Шу билан бирга Л. И. Брежнев кескинликни юмшатиш ва қуролсизланиш душманлари ўз қуролларини ташламаганликларига ва агар уларга зарба берилмаса, нимаики фойдали иш қилинган бўлса шуларнинг ҳаммасини йўққа чиқариб юбориши мумкинлигига эътиборни жалб қилди. Партиямиз ташқи сиёсий йўлининг негизи кескинликни юмшатишдан, қуролсизланиш ишини олға жилдириш, тинч халқаро ҳамкорликни кенгайтириш ва чуқурлаштиришдан иборатдир. Социал-демократия ҳам қуролланиш пойгасини тўхтатиш учун кўп ишлар қила олади, деб таъкидлади КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари.

Уруш йўлларидан ўтган киши унинг сабоқларини унутолмайди, —деди Л. И. Брежнев. Ёш авлод фақат тинчлик, ҳамкорлик, ҳамжиҳатлик йўлларинигина билмоғи учун ҳамма ишларни қилиш керак. Лекин ялпи қирғин қуроли кун сайин такомиллаштириляпти. Бу қуролнинг дунё бўйлаб ёйилиб бориши реал хавф-хатар бўлиб қолди. Бирон киши бундай қуролни ишга солгудек бўлса, у бутун-инсониятнинг фалокати бўлади. Шунинг учун ҳам хатар солаётган хавфни халқлар билиб олишлари керак. Мана шу билиб олишга ёрдам бериш коммунистлар ва социал демократларнинг бурчи, бутун дунёдаги ишчилар ҳаракатининг бурчидир, деб таъкидлади Л. И. Брежнев.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари империалистик пропаганданинг «Совет хавфи» деб аталмиш хавф тўғрисидаги сафсатасига тўхталиб, бу ўтакетган ёлғон гап қуролланиш пойгасининг ташаббускорларига, шу жумладан, ғарбий Европани СССРга қарши қаратилган Америка қуролининг старт майдонига айлантириш режаларини ўтказаётган кишиларга керакдир, деди. Бу кучлар ўт билан ўйнашмоқдалар.

Совет Иттифоқи ҳеч кимга таҳдид қилаётгани йўқ, ҳеч кимга ҳужум қилмоқчи эмас ва ҳужум қилмайди ҳам, деди Л. И. Брежнев. Совет Иттифоқининг раҳбарларидан тортиб ҳар бир ишчи ва деҳқонигача сидқидилдан мустаҳкам тинчликка интилиб, Совет Иттифоқи ўз мудофаасини таъминлар экан, ўзининг ва иттифоқчиларининг хавфсизлигини таъминлаш учун мутлақ зарур бўлганидан ортиқ ҳеч нарса қилмаяпти. Совет Иттифоқи қурол-яроғларнинг, Куролли кучларнинг ҳамда Варшава Шартномаси ва НАТОнинг қисқартирилишини астойдил таклиф этмоқда. Биз шу масалалар юзасидан неча ўнлаб таклифлар киритдик. Афсуски, деб таъкидлади Л. И. Брежнев, ғарбдаги партнерларимиз қуролсизланиш тўғрисида реал аҳдлашувлардан ўзларини четга олиш учун ҳар хил баҳоналарни излаб топмоқдалар. Шуни айтиш керакки, қуролланиш пойгаси давом этаётганлигининг бирдан-бир сабаби ҳам мана шунда.

Л. И. Брежнев қуролсизланиш тўғрисидаги гаплардан конкрет ишга ўтишга даъват этди. Биз, деди КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, реал қуролсизланишга омиллар яратиш иштиёқида айни шу йўналишда ҳаракат қилиш ниятидамиз. Ишонч ва ҳамжиҳатлик иқлимини яратиш қуролсизланиш ишидаги тараққиёт учун ҳал қилувчи аҳамиятга эгадир.

КПСС, деб таъкидлади пировардида Л. И. Брежнев, бундан буён ҳам социалистлар ва социал-демократлар билан амалий алоқалар ўрнатиш, бошқа ҳамма демократик, тинчликсевар кучлар билан конструктив мулоқатда бўлиш учун ҳаракат қилаверади.

Биз мана шу жиҳатдан эришилган ишларни қадрлаймиз, бундай муносабатларни бундан буён ҳам ривожлантириб боришга тайёрмиз. Энг муҳими шуки, бизда халқларнинг қисматлари учун ҳаётда муҳим ўрин тутувчи муштарак вазифалар бор. **(Давоми 2-бетда).**

Суратда: суҳбат пайти. ТАСС—ЎзТАГ телефотоси.

ОБЛАСТЬ МАТБУОТ МАРКАЗИ ХАБАР ҚИЛАДИ

ПАХТА ТАЙЁРЛАШ ПЛАНИ БАЖАРИЛДИ

Бекобод районидаги «Ленинград» совхозининг Абдумалик Эшбоев бошлиқ бригадаси пахтакорлари областда биринчи бўлиб дастлабки маррани эгалладилар. Улар 50 гектар янги ўзлаштирилган майдонларнинг ҳар гектаридан 20 центнердан «оқ олтин» йиғиштириб олиб, пахта тайёрлаш планини шараф билан адо этишди.

Бригадада пахта тайёрлаш қизғин давом этмоқда. Заршунослар ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, ҳар гектар майдондан яна 5 центнердан пахта йиғиб-териб олиш юзасидан мажбурият қабул қилдилар.

8—10 ПРОЦЕНТДАН

Пискент районидаги Тельман номли колхозининг илғор бригадалари аъзолари пахта тайёрлашда юксак суръатларга эришмоқдалар. Ваҳоб Абдураҳмонов бошлиқ бригада коллективи қабул пунктига 18 тоннага етказиб пахта жўнатишяпти. Бу планнинг 10 процентини ташкил этади.

Шу хўжаликдаги Ҳайдарқул Қодирқулов бошлиқ бригада аъзолари эса ўтган куни қабул пунктига планнинг 7,8 проценти миқдорида «оқ олтин» жўнатишди. «Зангори кема»лар терим суръатига қанот бахш этмоқда. Бригада механик-ҳайдовчилари У. Қуролов ва М. Турсуновлар ўтган куни агрегатлари бункеридан хирмонга 7 тоннадан пахта тўкдилар. Умуман хўжаликда 13 та пахта териш машинаси ишлаяпти. Ўтган куни улар билан 101 тонна «оқ олтин» терилди.

«ЗАНГОРИ КЕМА»ЛАРГА КЕНГ ЙЎЛ

Ўтган куни Оққўрғон районидаги пахта далаларида 30 та терим агрегати ишлади. Механик-ҳайдовчилар машиналари бункеридан хирмонга 120 тонна пахта тўкдилар. Улар ўртасидаги социалистик мусобақада «Коммунизм» колхозининг механик-ҳайдовчиси Абдулла Эргашев пешқадамлик қилди. У «зангори кема»си билан 8 тонна пахта терди. Куйбишев номли колхознинг дала гвардиячиси Ғафур Каримов эса агрегатида 7 тонна «оқ олтин» теришга муваффақ бўлди.

ЧАҚҚОН ҚЎЛЛАР

Бўка районидаги Фрунзе номли колхознинг кўпминг килограммчиси Зулхумор Қурбонова пахтазорда жасорат кўрсатиб меҳнат қилмоқда. У кунига 190—200 килограммдан бебаҳо дурдона тераётир. Чевар теримчининг ҳозиргача терган пахтаси 3 тоннадан ошиб кетди. У бу йилги мавсумда 10 тонна пахта териш мажбуриятини олган.

Кўпминг килограммчи чеварнинг издошлари кўпайиб бормоқда. Санобар Зоидова, Бибигул Сарибоева сингари теримчилар ҳам кунига 160—175 килограммдан пахта териб хирмонга қут-барака киритмоқдалар.

Шу райондаги Ильич номли колхозда эса машина терими авжига чиқмоқда. Ҳозир пахтазорларда 12 та терим агрегати ишлаяпти. Механик-ҳайдовчилар Эшмурод Сулаймонов, Бобомурод Турдибоевлар кунига 6—7 тоннадан «оқ олтин» териб ҳамкасбларига ибрат кўрсатмоқдалар.

РАСМИЙ ВИЗИТ БИЛАН

Греция Республикасининг Бош министри К. Караманлис Совет ҳукуматининг таклифига биноан расмий визит билан 1 октябрь куни Москвага келди.

Греция ва Совет Иттифоқининг давлат байроқлари билан безатилган Внуково аэродромида самолёт зинапояси олдида К. Караманлисни СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин, СССР Ташқи ишлар министри А. А. Громико, СССР Маданият министри П. Н. Демичев ва бошқа расмий кишилар кутиб олдилар.

(ТАСС).

БОЛГАР ДЎСТЛАР ЖЎНАБ КЕТИШДИ

БОЛГАРИЯ Халқ Республикаси Хасково округининг БКП округ комитети биринчи секретари Румен Сербезов бошчилигидаги партия делегацияси аъзолари ўтган шанба куни Ўзбекистон пойтахти меҳнаткашларига совға тариқасида болгар бинокорлари қуриб берган Георгий Димитров номли 9-ўрта мактабда бўлдилар. Шу куни улар Тошкент Давлат университетини, «Ташкентвино» ишлаб чиқариш бирлашмасини бориб кўрдилар, Тошкент метрополитенида бўлдилар.

Якшанба куни Хасково округи партия делегациясининг аъзолари ватанларига жўнаб кетдилар. Тошкент аэропортида уларни Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари М. М. Мусахонов, Тошкент область ижроия комитетининг раиси Т. А. Алимов, Тошкент область партия комитетининг иккинчи секретари В. А. Антонов, область партия комитети секретари А. М. Хўжаев, область жамоатчилиги вакиллари кузатиб қолдилар.

„ОҚ ОЛТИН" ХИРМОНИГА

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ЮЗАСИДАН 1 ОКТЯБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

Биринчи устун — районлар, иккинчи устун — бир кунда тайёрланган пахта, учинчи устун — мавсум бошидан буён, тўртинчи устун — шу жумладан машинада бир кунда терилгани, бешинчи устун — мавсум бошидан буён (умумий пахта тайёрлаш ҳажмига нисбатан процент ҳисобида)

Янгийўл	1,40	13,39	0,33	0,33
Чиноз	1,97	13,01	0,29	0,29
Бўка	1,86	12,21	1,21	3,87
Бекобод	1,51	11,76	0,78	2,02
Пискент	1,53	11,31	0,89	1,74
Оққўрғон	1,30	10,63	0,23	1,05
Ўрта Чирчиқ	1,14	6,48	0,45	0,89
Коммунистик	0,35	3,36	—	—
Ғалаба	0,52	3,02	0,22	0,58
Область бўйича:	1,31	9,54	0,54	1,42

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ҒЎЗАНИ ДЕФОЛИАЦИЯ ҚИЛИШ ЮЗАСИДАН 1 ОКТЯБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

Биринчи устун — районлар; иккинчи устун — бир кунда; учинчи устун — жами (планга нисбатан процент ҳисобида).

Янгийўл	6,8	217,6
Ғалаба	5,0	216,2
Оққўрғон	—	202,6
Пискент	10,6	199,0
Коммунистик	10,2	188,8
Чиноз	2,0	186,1
Бекобод	—	177,5
Бўка	2,8	171,4
Ўрта Чирчиқ	—	150,2
Область бўйича:	3,1	187,2

ИЛҒОРЛАРГА БАЙРОҚЛАР

Ўзбекистон КП область комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети ва область комсомол комитети пахта териш ва тайёрлаш бўйича районлар, колхозлар ва совхозлар ўртасидаги социалистик мусобақанинг 1979 йил сентябрь ойи олтинчи беш кунлиги якунларини қараб чиқдилар.

Ўзбекистон КП область комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети ва область комсомол комитетининг кўчма Қизил байроғи **Чиноз районига** (район партия комитетининг секретари К. Б. Мамедов, район ижроия комитетининг раиси Э. Б. Бойназаров, район ижроия комитети қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи Е. Ерхўжаев, қишлоқ хўжалиги ходимлари касаба союзи район комитетининг раиси П. Й. Йўлдошев, район комсомол комитетининг секретари Т. У. Умаров, «Ташоблсельхозтехника» район бирлашмасининг бошқарувчиси Д. Араббоев, пахта тозалаш заводининг директори Ш. Ғ. Ғуломов ўртоқлар) берилди. Районда давлатга пахта сотиш йиллик ҳажми 13,01 процент, шу жумладан машина терими плани 0,29 процент қилиб бажарилган ва сентябрь ойининг олтинчи беш кунлигида пахта тайёрлашда 6,8 процент, шу жумладан машина теримида 0,29 процент ўсишга эришилган.

Байроқ Янгийўл районидан олиб берилади.

Ўзбекистон КП область комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети ва область комсомол комитетининг кўчма Қизил байроғи **Бекобод районидаги «Ленинград» совхозида** (директори Ҳ. Қаҳрамонов, партия ташкилотининг секретари Е. Дарибоев, ишчилар комитетининг раиси А. Тўрақулов, комсомол ташкилотининг секретари Р. Ўсаров ўртоқлар) қолдирилди. Совхозда давлатга пахта сотиш йиллик ҳажми 39,67 процент, шу жумладан машина терими плани 14,75 процент қилиб бажарилган ва сентябрь ойининг олтинчи беш кунлигида пахта тайёрлашда 22,14 процент, шу жумладан машина теримида 14,75 процент ўсишга эришилган.

Ўзбекистон КП область, комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети ва область комсомол комитетининг кўчма Қизил байроғи **Пискент районидаги Тельман номли колхозга** (раиси Т. Норматов, партия ташкилотининг секретари У. Душаев, касаба союз ташкилотининг раиси У. Бўриев, комсомол ташкилотининг секретари И. Чахалов ўртоқлар) берилди. Колхозда давлатга пахта сотиш йиллик ҳажми 22,30 процент, шу жумладан машина терими плани 15,64 процент қилиб бажарилган ва сентябрь ойининг олтинчи беш кунлигида пахта тайёрлашда 16,31 процент, шу жумладан машина теримида 15,64 процент ўсишга эришилган.

Байроқ Янгийўл районидаги «Партия XXI съезди» колхозидан олиб берилади.

Ўзбекистон КП область комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети ва область комсомол комитетининг кўчма Қизил байроғи **Ғалаба районидаги «Победа» колхозига** (раиси Н. И. Пак, партия ташкилотининг секретари Т. Калтурсунов, касаба союз ташкилотининг раиси Т. Нурбеков, комсомол ташкилотининг секретари Е. Қорабоев ўртоқлар) берилди. Колхозда давлатга пахта сотиш йиллик ҳажми 13,82 процент, шу жумладан машина терими плани 12,30 процент қилиб бажарилган ва сентябрь ойининг олтинчи беш кунлигида пахта тайёрлашда 12,33 процент, шу жумладан машина теримида 12,30 процент ўсишга эришилган.

Байроқ Чиноз районидаги «Қизил Октябрь» колхозидан олиб берилади.

Область план бўлимига социалистик мусобақа илғорларига сотиш учун Чиноз районига, Бекобод районидаги «Ленинград» совхозига, Пискент районидаги Тельман номли ва Ғалаба районидаги «Победа» колхозларига биттадан енгил автомашина ажратиш топширилди.

Л. И. БРЕЖНЕВ

СОЦИАЛИСТИК ИНТЕРНАЦИОНАЛНИНГ ҚУРОЛСИЗЛАНИШ ПРОБЛЕМАЛАРИ БИЛАН ШУҒУЛЛАНУВЧИ ГРУППАСИНИ ҚАБУЛ ҚИЛДИ

(Боши 1-бетда).

Социалистик интернационал иш группасининг аъзолари КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев нутқини зўр эътибор билан тингладилар.

Социалистик интернационал иш группасининг Раиси К. Сорса ўз нутқида шодиёна меҳмондўстлик учун миннатдорчилик билдириб, Социалистик интернационал Раиси ўртоқ Вилли Брандтдан Л. И. Брежневга самимий шахсий табрик ва энг яхши истаклар топширди. Биз, деди у, биз билан учрашиш ва ҳозирги вақтда инсоният олдида турган жуда муҳим проблема — қуролсизланиш масаласи юзасидан фикрлашиб олиш учун вақт ажратишга тайёр эканлигингиз учун ғоят миннатдормиз. Биз бунга қуролсизланиш ва халқаро кескинликни юмшатиш учун курашда куч-ғайратларни аямасликка шахсан аҳд этганлигингизнинг ифодаси деб қараймиз.

Бундан бир йил аввал тузилган Социалистик интернационалнинг қуролсизланиш билан шуғулланувчи группаси қуролланиш пойгаси давом этаётганлигидан ҳамда бу пойгада барча халқларнинг хавфсизлиги ва бахт-саодатига нисбатан унда бўлган пинхоний хавф-хатардан социалистлар ва социал демократлар орасида тобора ўсиб бораётган ташвишларни акс эттирди. Биз кескинликни юмшатишнинг бундан бошқача оқилона йўли йўқ деб биламиз. Сиёсий жиҳатдан кескинликни юмшатишда эришилган даражани сақлаб қолмоқ учун самарали халқаро контроль остида ялпи ва тўла қуролсизланиш борасида янги қадамлар қўйиш керак деб қаттиқ ишонамиз.

Учрашувимиз замонамизнинг қалтис бир даврида ўтмоқда. Бундан атиги уч ярим ой аввал Сиз, ўртоқ КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ва Президент Ж. Картер Венада СҚЧ-2 шартномасини имзоладингиз. Биз шу шартномани стратегик қуроллар устидан контроль ўрнатиш жараёнида қўйган яхши бир тарихий қадам деб ҳисоблаймиз. Шартнома тез орада ратификация этилади ва стратегик қуролларни яна миқдор жиҳатидан ва айниқса сифат жиҳатидан чеклаш тўғрисида янги музокаралар дарҳол бошланиб кетади, деган умиддамиз.

Ҳозир биз чорраҳада турибмиз: келгуси ойлар ва йилларда қабул қиладиган қарорларимиз бутун халқаро вазиятнинг ривожланишини белгилаб беради. Келгусида бизни ё қуролсизланиш соҳасида катта-катта муваффақиятлар кутаяпти, ёки келгуси йиллар қуролланиш пойгасида янги хавфли давр бўлиб қолади. Хуллас, кескинликни юмшатиш борасида ўн йил мобайнида тўплаган самараларимизни йўқотиш хавфи туғилмоқда.

Тинчлик ва қуролсизланиш учун уюштирилган ва халқ оммасининг мададига суянаётган кураш самарадорлигига ишонамиз. Биз умумжаҳон кўламида сарфланаётган куч-ғайратлар учун масъулиятимиз борлигини ҳам эътироф этишга тайёрмиз.

Қўшма Штатларнинг президенти билан, қўшилмаган мамлакатларнинг вакиллари ва БМТ Бош секретари билан ўтказган учрашувларимиз чоғида кескинликни юмшатиш ва қуролсизланишга қатъий даъват этиб чиқдик. Биз бу ерда Москвада ҳам худди шундай даъват билан чиқишни хоҳлардик. Кўпдан бери тинчлик сиёсатининг тарафдори бўлиб келаётганлигингизни биламиз. Бинобарин, сизнинг бу масалага ниҳоятда ижобий қарашингизга аминмиз.

Социалистик интернационалнинг Бош секретари Б. Карлссон ўз нутқида айтдики, Социалистик интернационал делегациясининг Совет Иттифоқига қилган визити бундай визитларнинг биринчиси бўлиб, ҳақиқатан ҳам тарихий характерга эга. Бу қадам қуролланиш устидан контроль ўрнатиш, қуролсизланиш ва кескинликни юмшатиш учун кечиктириб бўлмайдиган кураш зарурати ҳиссидан келиб чиқди.

Бизнинг учрашувимиз, деб давом этди у, қуролланиш пойгаси ҳамда ҳарбий соҳадаги техникавий такомиллаштиришлар, ўз инерциясини вужудга келтириб, назоратдан чиқиб кетиш тенденциясига эга бўлган жараённинг доимо кучайиб бориши оқибатида зарур бўлиб қолди.

Биз иккинчи жаҳон урушида бошқа бирон мамлакатга нисбатан кўпроқ қурбон берган — 20 миллион кишиси ҳалок бўлган мамлакат, нацистлар ҳарбий машинаси беҳад вайронагарчиликлар келтирган, лекин ана шу машинани яксон қилишга асосий ҳисса қўшган мамлакат — Совет Иттифоқига келган чоғда қурол-яроғлар ва қуролсизланиш устидан контроль ўрнатиш зарурлигини айниқса равшан сезамиз.

Бизнинг визитимизга социалистлар билан коммунистлар ўртасида бизда умумий жиддий ташвиш туғдирувчи қуролсизланиш масаласи юзасидан ўзига хос мулоқат деб қарамоқ лозим.

Социалистик интернационал қурол-яроғлар ва қуролсизланиш устидан контроль ўрнатиш соҳасидаги фаолиятини давом эттириш ва кенгайтириш ниятидадир. Калеви Сорса бошчилигидаги иш группасининг фаолияти Социалистик интернационал конгрессига қадар давом этади. Яқин йилларда қуролсизланиш мавзуи турли мамлакатлардаги ташкилотларимиз ва партияларимиз ишида ҳам энг муҳим омил бўлиб қолади. 15 миллиондан ошиқ киши шу ташкилотлар ва партияларнинг аъзолари ҳисобланади.

Делегациямиз жаҳон қуролланиш пойгасининг янги ва янада хатарли авж олиш жари ёқасида турган бир пайтда Москвага келди. Биз ишимизга айни шу нуқтаи назардан қарамоғимиз лозим.

Бу ерда ўтказиладиган мунозара ва музокараларга таклиф этилганлигимиз учун Социалистик интернационал номидан миннатдорчилигимизни изҳор этишга руҳсат бергайсиз.

Суҳбатда КПСС Марказий Комитети аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг ёрдамчиси А. М. Александров ва КПСС Марказий Комитети халқаро бўлими мудирининг ўринбосари В. С. Шапошников ҳам қатнашдилар.

Суҳбат дўстона, ишчанлик вазиятида ўтди.

(ТАСС).

ИЖОД ЙЎРГАКЛАГАН ИХТИРОЛАР

БЕМОР рентгенда текширилганида унинг аъзоларидаги хаста жойлар пленкага равшан кўчади. Бу ҳозирги медицинадаги оддий бир ҳол. Бироқ, рентгендан ҳали янада мураккаброқ вазифаларни бажаришда фойдаланиш имкониятларини очиш мумкин. Масалан, шулардан бири, бемор ичган бирон доринининг организмга қандай, қайси йўл билан таъсир қилишини кузатиш муҳим нарса. Диагностика қилиш учун қўлланиладиган «билитраст» препарати четдан жуда қиммат баҳода сотиб олинади.

Тошкент Давлат медицина институтининг органик химия кафедрасида ана шу препарат, «ўз препаратимиз, совет препарати» яратилди.

— Гапнинг очиғи, бу доринининг аҳамияти шунчалик катта экани, унинг устида марказда бир неча олимлар ишлаётганидан бехабар эдик, — дейди кафедра мудири, химия фанлари кандидати Абдуҳамид Маҳсумов, — ўзимиз шунчаки йиллик ижодий иш планимизга мана шундай препаратни ҳам яратишни киритган эдик. Бу йил мазкур план асосида унинг 15 хилини ишлаб чиқдик. Шундан бештаси Москвадаги элемент органик бирикмалар институтига юборилди, 12 тасига авторлик гувоҳномаси олдик!..

Абдуҳамид ака «биз» деб гапиряпти. Бунда у бутун кафедра коллективи, асосан ижодкор шогирдларини назарда тутади. Унинг шогирдлари эса ҳақиқатан устозга муносиб ижодкорлардир.

Бу ижод кўзгуси — юқорида эслатилган авторлик гувоҳномалари. Кафедра дарвозасидан киришингиз билан фойеда катта стенд ташкил этилган. Унинг бир бўлаги «Бизнинг ижодкорларимиз» деб аталган бўлиб, ана шу номга сазовор ходимларнинг суратлари қўйилган ва кимнинг қанча авторлик гувоҳномаси олганлиги кўрсатилган. Абдуҳамид Маҳсумов... 136 та! Абдуқаҳҳор Жўраев — 12 та, Матлуба Отахўжаева — 4 та.

Рўйҳат яна давом этаверади. Лекин биз бугун асосан мана шу уч киши, аниқроғи, Маҳсумовнинг икки шогирди — Абдуқаҳҳор ва Матлубалар ҳақида гапирмоқчимиз. Чунки, улар 1979 йил фан ва техника соҳасида Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотига номзодлардир...

Ҳали олимлик даражасини олмаган бу икки ассистент илм соҳасида маълум ютуқларни қўлга киритди. Улар яратган дори-дармонларни давлат комиссияси ҳақиқатан янгилик деб топиб, ижодкорларнинг авторлик гувоҳномалари олишга муваффақ бўлганлигининг ўзи таҳсинга лойиқдир. Яна, бир эмас, бир неча авторлик гувоҳномаси. Бу ихтиролар иккала бўлажак олимнинг кандидатлик диссертациялари асосини олимликни даъво қилувчи илмий ишнинг ўзаги, пойдевори ташкил этади. Шундай экан, мустаҳкам эканлиги кўриниб турипти. Айрим диссертациялар ўз авторига олимлик унвонини олиб бергани билан улардан илм-фанга зиғирдек янгилик қўшилмаслиги ҳоллари ҳам учраб туради...

...Матлуба одатдагидек эрта билан кафедрага келди. Кетма-кет бугунги почтани олиб киришди. Ўнлаб газета ва журналлар. Матлуба газета йиғмаларини янги сонлар билан тўлдиришдан иш бошлади.

У газеталарни саранжомлаётганда орасидан конверт сирғалиб столга тушди. «Кимга экан?»... Адресга қаради. Ўзига. Тошкент областининг Коммунистик районидан. Матлубанинг юраги ҳаприқиб кетди. Чунки райондаги хўжаликда улар яратган янги препарат синаб кўрилаётган эди. Қорамолдаги қўтир касаллигини даволашда қўлланиладиган янги препаратни лаборатория шароитида ишлаб чиқишди. Энди у ҳозиргача мавжуд бўлган дори билан баравар молларда синалмоқда. Матлуба шошиб конвертни очди. «Дастлабки натижалар ёмон эмас. Бир хил касалланган бир нечта молларда «ўзимизнинг дори» билан сизлар яратган дорини баравар — бир хил миқдор ва бир хил муддатда ишлатдик. Сизнинг дорингиз қўлланган моллар 5—6 кун илгари шифо топди. Сизларни табриклаймиз!».

Абдуқаҳҳор эшикдан кириб келганида Матлуба бир қўлида йиртиқ конверт, иккинчисида бир парча қоғозни ушлаганича, кўзларида севинч порлаб, бир нуқтага тикилиб турарди. У ҳатто ҳамкасбининг кирганини ҳам яхши илғамади.

— Саломалайкум, — деди Абдуқаҳҳор.

— Лаббай... вой, салом, — деди Матлуба ва пешвоз келиб қўлини чўзди:

— Табриклайман!

— Тинчликми? — деди Абдуқаҳҳор бир қадар қувонса ҳам хотиржамлик билан. У бундай табриклашларга ўрганиб қолган эди. Чунки, ҳар бир яратган янгиликлари қанчадан-қанча табрикларга сазовор бўлади.

— Мана, ўқинг, — Матлуба хатни узатди. Абдуқаҳҳор тезда кўз югуртириб чиқди-ю, чеҳрасига табассум югуриб Матлубага яна қўл узатди:

— Ўзингизни табриклайман, бу ишда сизнинг ҳиссангиз кўпроқ.

— Бирам камтарсиз-ей, — деди Матлуба кулиб.

— Оширворманг... Демак, колхозга бир бориб келишимиз керак. Зоотехниклар, ветврачлар билан яна дурустроқ суҳбатлашсак. Балки, дорини янаям таъсирчанроқ қилиш имкониятлари туғилиб қолар. Ҳар ҳолда, улар практиклар...

...Янги дори ҳар 3 мингта касалланган бузоқда қўлланилганда йилига 46,5 минг сўм иқтисодий фойда келтириши исботланди. Бу рақамни район, область, республика, Иттифоқ миқёсида кўпайтирилса, умумий самарасининг қай даражада салмоқлилиги кўриниб турипти!..

А. Жўраев ва М. Отахўжаеванинг «Пиразолларнинг 4,3 иккиламчи ҳосилаларининг синтези, тадқиқи ва улар асосида биологик актив моддаларни топиш» иши Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотига тақдим этилди. Бу иш асосан учта янги препаратни яратишни ўз ичига олади. Биринчиси, юқорида ҳикоя қилинган дори ва иккитаси шамоллашга қарши дорилар. Бу иккала дори ҳам синовдан муваффақиятли ўтди ва ҳозирги мавжуд «авлодларига» нисбатан шифо таъсири анча устун бўлиши билан бирга улардан беш-олти баравар заҳарсизлиги исботланди. Айни пайтда уларни завод шароитида оммавий ишлаб чиқариш тадбирлари кўрилмоқда...

Матлуба Отахўжаева Тошкент Давлат фармацевтика институтини тугатган. Тўрт йилдан буён ТошМИнинг органик химия кафедрасида ассистент. Ҳар куни тўрт соат студентлар билан лаборатория ва бошқа амалий машғулотлар олиб боради.

Бундан ташқари, М. Отахўжаева студентлар илмий жамиятига аъзо бўлган беш-олти студентга илмий раҳбарлик қилади. Бу иқтидорли студентлар турли янгиликларни ихтиро қилишда фаол қатнашадилар. Матлубанинг студент шогирдлари илмий йиғинларда ҳамиша фахрли ўринларни эгаллаб келишмоқда. Ҳинд қизи, 1-даволаш факультетининг иккинчи курс толибаси Виджайа Гоури Мамиллапали, Гулноза Охунова, Дилором Некова, Насиба Давронова шулар жумласидандир. Яқинда у раҳбарлик қилаётган икки студентнинг илмий янгилиги авторлик гувоҳномасини олиш учун Москвага жўнатилди.

Абдуқаҳҳор Жўраев раҳбарлик қилаётган студентлар Абдуқодир Абдуллахўжаев, Акмал Йўлдошев, Константин Авиновлар эса ҳали институтни битирмай туриб, ўзлари фанда яратган янгилик учун авторлик гувоҳномаси олишга муяссар бўлган ижодкор ёшлардир...

Абдуқаҳҳор Тошкент Давлат политехника институтининг химия-технология факультетини битириб, олти йилдан буён ТошМИнинг органик химия кафедрасида ишламоқда. У ҳам студентлар билан планли машғулотлар ўтиш, илмий ишини давом эттириш билан бирга қатор жамоатчилик ишларини ҳам сидқидилдан бажаради. Жумладан, хорижий студентлар билан ишлашга масъул, кафедрада илмий секретарь, жиҳозларга жавобгар...

А. Жўраев ва М. Отахўжаевани пойтахт областимиз колхоз ва совхозларида ҳам тез-тез учратиш мумкин. Улар дала меҳнаткашлари ҳузурида турли касалликларнинг олдини олиш, касал бўлганда эса нималарга эътибор бериш мавзуларида лекция ва суҳбатлар ўтказишади. Худди мана шу меҳнатлари муносиб баҳоланиб, бу йил химиклар кунида иккиси ҳам республика «Билим» жамиятининг Фахрий Ёрлиғи билан тақдирланишди.

— Абдуқаҳҳорнинг диссертацияси битиб қолди, шу йилнинг охиригача ёқлашини мўлжаллаяпмиз, — дейди устоз А. Маҳсумов мамнуният билан. — Матлубанинг ҳимояси эса келгуси йил планида.

Кафедрада бўлган, унинг соҳиблари билан суҳбатлашган киши худди аҳил-иноқ ҳаёт кечираётган бир оила хонадонидагидек ҳис этади ўзини. Бу ерда ўзаро ҳурмат, меҳр-оқибат, самимият ҳукмрон. Зеро, ҳар йили мана шу «хонадонда» етилиб чиқаётган икки-уч ихтидорга самимият, илиқ муҳит ва тинимсиз меҳнат Она бўляпти!..

Ҳ. ОЛИМЖОНОВ.

Суратда: ассистент М. Отахўжаева, доцент А. Махсумов, 3-курс студенти А. Абдуллахўжаев ва ассистент А. Жўраев лабораторияда.

ПАРТКОМ ВА ҚУЙИ ЯЧЕЙКАЛАР

Совхозимиз коммунистлари, барча меҳнаткашлари КПСС XXV съезди, КПСС Марказий Комитети 1978 йил июль Пленуми қарорларини амалга ошира бориб, беш йилликнинг тўртинчи йилида эл дастурхонига янада кўпроқ чорва маҳсулотлари етказиб беришга интилмоқдалар. Бу йил сут етиштириш 7250 тоннага етказилади. Бу эса ўтган йилга нисбатан 350 тонна кўп демакдир. Бўрдоқибоқарлар 700 тонна гўшт етиштириш учун курашмоқдалар. Олинган юксак мажбуриятларни бажариш йўлида бор имкониятлар ишга солинмоқда.

Коллективимиз олдида турган социал-иқтисодий вазифаларни бажаришда, меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашда цех партия ташкилотлари ва партия группалари катта роль ўйнамоқдалар. Совхозимиз партия ташкилоти ҳисобида 134 коммунист ва 6 КПСС аъзолигига кандидат бор. Улар 8 та цех партия ташкилоти ва 5 та партия группасига уюшган ҳолда меҳнат қилмоқдалар.

Цех партия ташкилотларининг бештасида бюро тузилган. Қолган ташкилотлар ва группаларга секретарлар раҳбарлик қилмоқдалар. Кейинги йилларда сайлаб қўйилган активлар сифати анча яхшиланди. Цех партия ташкилоти секретарларидан икки киши олий маълумотга, қолганлари эса ўрта махсус маълумотга эга мутахассислардир.

Партия комитети олдиндан тузиб олинган план асосида қуйи ячейкаларга раҳбарлик қилмоқда. Партия комитети аъзолари партком қарори билан тегишли цех партия ташкилотлари ва партия группаларига бириктириб қўйилганлар.

Қуйи ячейкалар раҳбарлари маҳоратини ошириш, улар эътиборини маълум мақсадларга қаратиш учун секретарлар семинарлари ўтказилмоқда. Бу йиғилишларда ташкилий-партиявий ишларни такомиллаштириш, сиёсий ўқув ва иқтисодий таълим самарадорлигини ошириш, ишлаб чиқаришни ривожлантиришга оид масалалар муҳокама қилинмоқда.

Бундан ташқари партком мажлислари ва совхоз коммунистларининг умумий йиғилишларида ҳам цех партия ташкилотлари ҳамда партия группалари ишини жонлантиришга оид масалалар мунтазам муҳокама қилиб борилмоқда. Кейинги пайтда бўлган йиғилишларда КПСС сафига қабул ва ёш коммунистлар билан ишлашни яхшилаш, ишлаб чиқаришда цех партия ташкилотлари активлигини таъминлаш, сиёсий ўқув ҳамда иқтисодий таълим самарасини оширишга оид масалалар кўриб чиқилди.

Хўжалигимиз чорвачиликка ихтисослашган бўлиб, асосан сут, гўшт ва боқиш учун зотли бузоқлар етказиб беради. Шунинг учун ҳам цех партия ташкилотларининг диққат-эътибори жамоат чорвачилигини янада ривожлантиришга, ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар сифатини яхшилашга

ПАРТИЯ ТУРМУШИ: КОМИТЕТ ИШ УСЛУБИ

қаратилгандир. Партия комитети билан цех партия ташкилотлари ўртасида мустаҳкам алоқа ўрнатилганлиги учун ҳам жойларда туғилаётган ташаббуслар тез илғаб олинмоқда ва маъқулланмоқда.

Туғилаётган илғор ташаббусларни оммалаштириш туфайли чорвадорларимиз эришаётган ютуқлар кўлами ой сайин кенгайиб бормоқда. Ўтган ойларда ҳар бир сигирдан ўрта ҳисобда 3.5 минг килограммга етказиб сут соғиб олинди. Бу ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан сигир бошига қарийб 30 килограмм кўп демакдир. Илғор сут соғувчилардан СССР Олий Совети депутати Турсуной Икромова, Фенуза Беккулова, Клавдия Галькович кабилар ўз қарамоқларидаги сигирларнинг ҳар биридан 6000 литрдан орттириб сут соғиб олиш мажбуриятини қабул қилишган. Ўтган ойларда улар 4,5 минг литрдан сут соғиб олишга муваффақ бўлдилар.

Моллар наслини яхшилаш соҳасида ҳам коллективимиз катта ишлар қилмоқда. Бу соҳада қўлга киритган ютуқларимиз муносиб баҳоланди. Чорвадорларга СССР қишлоқ хўжалиги Министрлигининг, биринчи даражали диплом ва 2,5 минг сўм пул мукофоти тақдим этилди.

Цех партия ташкилотлари ва партия группаларида яқинда бўлиб ўтган ҳисобот-сайлов йиғилишларида бажарилган ишларга якун ясаб, бундан буёнги вазифалар конкрет белгилаб олинди. Йиғилишларда ўрта ҳисобда ҳар икки коммунистнинг бири сўзга чиқиб чорвачиликни янада ривожлантириш, ташкилий-партиявий, ғоявий-сиёсий ишларни яхшилашга қаратилган қимматли фикрларни билдирди. Бу фикрлар ҳозир умумлаштирилиб, амалга ошириш чоралари кўрилмоқда.

Йиғилишларда сут ишлаб чиқариш комплекси коммунистлари соғувчилар мусобақасига ҳар куни якун ясаб бориш, илғорларни рағбатлантиришда сутнинг ёғлилик даражаси ҳамда сифатига эътибор бериш зарурлигини уқтирдилар. Иккинчи бўлим цех партия ташкилотининг ҳисобот-сайлов йиғилишида сўзга чиққан коммунистлар далачилик бригадалари раҳбарлари олдига муҳим вазифалар қўйдилар. Ўғитдан ва сувдан самарали фойдаланиш, ҳисоб-китобни тўғри йўлга қўйиш лозимлигини айтдилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг яқинда бўлиб ўтган XIV пленуми республикамизда чорвачиликни янада юксалтириш билан боғлиқ масалани атрофлича муҳокама қилди. Пленум қўйган вазифаларни ҳар бир коммунист қалбига етказмоқдамиз. Сиёсий ахборотчилар ва агитаторлар илғорлар тажрибасини оммалаштиришга эътибор бермоқдалар. Ҳеч шубҳа йўқки олдинги йилларда бўлгани сингари бу йил ҳам чорва маҳсулотлари етиштиришни янада кўпайтириб, партия қўйган улуғвор вазифаларни муваффақиятли бажаришда янги довон ошамиз.

С. САТТОРОВ,
«Чиноз» наслчилик совхоз-техникуми партия комитетининг секретари.

ЗИЁ МАСКАНИ

Оққўрғон райони марказида жойлашган Алишер Навоий номли кутубхона доимо китобхонлар билан гавжум.

Кутубхоначилардан Мунира Маъруфова ва Ҳавохон Сариқуловаларнинг кўрсатаётган хизматларидан барча мамнун. Кутубхонанинг китоб фондида 31 мингдан ортиқ адабиёт бор. Шу йилнинг ўзидаёқ 500 дан ортиқ китоб олинди. Китоб шинавандаларининг сони 3 мингдан ошиб кетди. Бу ерда конференция, ғазал кечаси, турли учрашувлар тез-тез ўтказиб турилади.

Кутубхонанинг актив жамоатчи китобхонлари пенсионер отахон ва онахонлар уйларига адабиётлар элтиб беришда ва шу каби бошқа тадбирларни уюшқоқлик билан ўтказишда кутубхона коллективига яқиндан ёрдам бермоқдалар.

Ҳозир кутубхонада Ҳамид Олимжон туғилган кунининг 70 йиллигига бағишлаб фотостендлар ва паннолар чиқарилди.

Т. ЗОКИРОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг жамоатчи мухбири.

ҲУНАР — ҲУНАРДАН УНАР

Тошкентнинг кундан-кунга гўзаллашиб бораётган Юнусобод массивида яна бир мухташам бино қад кўтарди.

Бу янги ташкил этилган 216-сонли ўрта ҳунар техника билим юрти биносидир. Янги ўқув йилида ўз фаолиятини бошлаган бу ўқув юртида бир неча мутахассисликлар бўйича ўқувчиларга сабоқ берилмоқда.

«Бир йигитга қирқ ҳунар оз», деганларидек бу ерда тарбияланаётган ўқувчилар, автослесарлик, электриклик, механиклик, дурадгорлик ҳунарларини ўрганиш билан бирга ўрта мактаб маълумотига ҳам эга бўладилар.

Бу билим масканида ўқувчиларнинг чуқур билим олишлари ва ҳунар ўрганишлари учун ҳамма имкониятлар мавжуд. Барча кабинетлар — физика, химия, тарих, адабиёт, чет тиллари кабинетлари, ўқувчиларнинг ўрганаётган касблари бўйича барча устахоналар керакли, замонавий анжомлар билан тўлиқ таъминланган.

— Келажагимиз бўлмиш ёш авлоднинг тарбиясига, эртанги кунлари ҳаёт йўлларининг ёрқин бўлишига аҳамият берилаётган бир даврда уларга чуқур билим ва ҳунар бериш бизнинг юксак бурчимиздир, — дейди ҳунар билим юртининг бош мастери Қаҳрамон Файзуллаев.

Билим юртида ўқувчилар ўқув қуроллари билан бир қаторда бепул иссиқ овқат, турар-жой ва кийим-кечаклар билан таъминланган.

Чуқур билим ва ҳунарга эга бўлишлари йўлида ўқувчиларга барча шарт-шароитларни яратиб беришда, педагогик коллективининг иш фаолиятларини ошириш йўлида тинмай жонбозлик кўрсатаётган билим юртининг директори И. Ҳидоятов ва бош мастер Қ. Файзуллаевларнинг хизматлари каттадир.

«Ҳунар-ҳунардан ризқинг унар», — дейди халқимиз, — шундай экан, ёш авлодга ҳунар ўргатмоқ унинг келажак ҳаётини таъминламоқ демакдир.

М. УСМОНОВА.

ПАХТАКОРЛАРГА ҚУЛАЙЛИК ЯРАТАМИЗ

Шу кунларда барча кишиларининг фикру-зикри пешона тери эвазига етиштирилган «оқ олтин»ни нес-нобуд қилмай териб олишдан иборатдир. Йиғим-терим даврида техникадан, ишчи кучи ва иш вақтидан унумли фойдаланилса, мўл ҳосилни тез кунлар ичида саранжомлаб олинишига пухта замин ҳозирланган бўлади. Буни яхши билган савдо ходимларимиз айни долзарб кунларда меҳнаткашларга бевосита даланинг ўзида намунали хизмат кўрсатиб, уларнинг қимматли вақтларини тежашга ҳаракат қилмоқдалар.

Қишлоқ хўжалик меҳнаткашларининг иш унумдорлигини орттириш, уларга маданий-маиший шароит яратиб бериш учун правлениемизда бир қатор тадбирлар белгиланди ва у амалга оширилмоқда. Бу тадбирларимиздан бири қишлоқ меҳнаткашларини иш жойларининг ўзида асосий озиқ-овқат маҳсулотлари — нон, кондитер маҳсулотлари, минерал ичимликлар, сут, сабзавот маҳсулотлари, чой, қанд ва туз билан, шунингдек оёқ ва бош кийимлар ва бошқа хўжалик рўзғор буюмлари билан таъминлашдан иборатдир.

Жумладан, шу кунгача қишлоқ аҳолисини ҳамда пахта йиғим-теримига жалб этиладиган ёрдамчиларни бу молларга бўлган эҳтиёжини қондириш учун районлараро базаларда 14 минг дона пахталик устки кийим, 7 минг жуфт шим, 3 минг дона бош кийими, 33 минг жуфт этик, 345 минг жуфт оёқ кийими ва 17 минг метр мато тайёрланди.

Колхоз ва совхозларнинг буюртмаларига асосан уларга дала меҳнаткашларининг иккинчи уйи бўлмиш дала шийпонларини жиҳозлаш учун қизил мато, мебель ва бошқа хўжалик рўзғор моллари — йиғма каравот, тарози ва бошқа зарур буюмлар етказиб берилди.

Ҳозирги кунда областнинг «Октябрь» ҳамда «Тўйтепа» районлараро базаларида махсус омборлар ишга туширилган бўлиб, улар дала меҳнаткашларига хизмат кўрсатаётган автомагазинларни зарур буюмлар билан таъминлайди. 1978 йил ҳосил йиғим-терими даврида 100 та автомагазин кўчма савдо ишлари билан шуғулланган бўлса, ҳозирнинг ўзида улар сони 80 тага етди. Автомагазинлар махсус тасдиқланган маршрут билан пахтакорларга хизмат кўрсатмоқда. Йиғим-терим авжи қизиган вақтда эса автомагазинлар сони 110 тага етказилади.

Дастлабки кунларданоқ дала меҳнаткашларига хизмат кўрсатаётган Пискент районидан Н. Норбўтаев, Ғалаба районидан П. Шереметьев ва Чиноз районидан Ҳ. Самандаров каби автомагазин сотувчилари бошқаларга ўрнак кўрсатаётирлар.

Ўтган йили область колхоз ва совхозлари дала шийпонларида савдо ташкилотлари томонидан 420 та сотувчисиз дўконлар ташкил этилган эди. Ҳозир 350 та ана шундай дўкон ишлаб турибди. Яқин кунлар ичида яна 100 та сотувчисиз дўконлар ташкил қилинади.

Бу ишлар, айниқса, Ўрта Чирчиқ, Бўка ва Янгийўл районлари савдо ташкилотларида яхши йўлга қўйилган. Шунингдек, колхоз ва совхозларга сиёсий, қишлоқ хўжалик ва бадиий адабиётлардан иборат бўлган 1400 комплект кутубхоначалар сотилди. Илғор пахтакорлар ва механизаторларни рағбатлантириш учун юқори талабдаги буюмлар — атлас, духоба, гилам, чинни идишлар ва бошқалардан иборат бўлган совғалар тайёрлаб қўйилди. Шу вақтгача колхоз ва совхозларга 700 минг сўмлик қимматбаҳо совғалар сотилди.

45 та пахта пункти ва 10 та пахта заводи қошида 19 та буфет, 13 та ошхонасиз ҳамда 11 та ошхонали чойхона, 26 та ошхона ишлаб турибди.

Область савдо ходимлари бу йилги пахта йиғим-терими мавсумида қишлоқ аҳолисига хизмат кўрсатишни яхшилаш ва юксак иш унумдорлиги учун барча шарт-шароитлар яратиш борасида барча тадбирларни амалга оширадилар. Бу билан биз республикамизнинг 5.700.000 тонналик улкан хирмонига ўз ҳиссамизни қўшган бўламиз.

М. ФАИЗИЕВ,
область матлубот жамияти правлениесининг раиси.

ФАН ВА ТЕХНИКА ЯНГИЛИКЛАРИ

МОМАҚАЛДИРОҚ ДАРАКЧИСИ

УЗОҚ бир жойда момақалдироқ гулдираяпти, деб фараз қилайлик. Томск политехника институти олимлари томонидан яратилган аппарат ана шу момақалдироқ вужудга келтирадиган электр бўронининг кучи ва қанча вақт давом этишини дарҳол аниқлаб беради.

Мазкур аппарат унчалик катта эмас. У кичик бир қутичани эслатиб, стол устига бир маромда овоз чиқариб туради. Ундан олинган ахборот, яъни, момақалдироқ бўлиши тўғрисидаги хабар дарҳол корхоналарга, алоқа тармоқларига, электр узатиш линияларининг станцияларига, аэропортларга узатилади ва шунга мувофиқ дарҳол тегишли тадбирлар кўрилади.

ҲАРАКАТНИ МАШИНА БОШҚАРАДИ

ҲОЗИРГИ вақтда Тошкент марказидаги транспорт ҳаракатини электрон-ҳисоблаш машинаси бошқармоқда.

Йўл остида жойлаштирилган сигнал мосламалари ана шу машинага йўлларнинг турли участкаларидаги автомобиллар, троллейбуслар, мотоциклларнинг тезлиги ва сони ҳақида ахборот бериб туради. Шу ахборотни ҳисобга олган машина 22 та чорраҳадаги светофорларни ўчириб-ёндириб туради.

Эндиликда совет мутахассислари Болгариянинг энг йирик шаҳарлари — София, Пловдив, Варнада кўчалардаги транспорт қатновини ҳам автоматик бошқариш лойиҳасини ишлаб чиқмоқдалар.

УШАЛГАН ОРЗУ

Эгат оралаб чаққонлик билан пахта тераётган Гулнора қўшни пайкалда ишлаётган «зангори кема»га бир зум тикилиб қолди. Мана, машина дала бошига чиқди. Механизатор йигит бункердаги пахтани бўшатиш учун агрегатини сал нарида турган прицеп томон бурди.

— Ҳой, Гулнора, намунча тикилиб қолдинг? — ёнма-ён эгатда пахта тераётган дугонасининг жарангдор товуши қизнинг хаёлини бўлди.

— Ўзим шундай...— деди Гулнора хиёл қизариб ва кўпдан кўнглига тугиб юрган орзусини айтди: — Қани мен ҳам механизатор бўлсам, «зангори кема»ни бошқарсам!

Гулноранинг бу гапидан дугонаси шарақлаб кулиб юборди.

— Ҳой қизлар, эшитдингларми, Гулнорахон механизатор бўлмоқчи эмиш? Шу жуссаси билан ундан механик-ҳайдовчи чиқармиди?

— Шу гапингга механизатор бўлганим бўлсин! — деди у дугонасининг ҳазилига жавобан қатъийлик билан.

...Ўтган йилнинг бошлари эди. Чиноз районидаги Киров номли колхознинг икки марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Турсуной Охунова бошлиқ бригадаси қошида хотин-қизлардан механик-ҳайдовчилар тайёрловчи мактаб очилганини эшитган Гулнора Ортиқова кўнглидаги орзуси янада алангаланди.

— Мени турсунойчилар мактабига юборсангиз? — илтимос қилди у колхоз раиси Абдуолим Исҳоқовдан.

— Жуда соз, синглим! — хурсанд бўлди қизнинг журъатидан раис. — Механизатор бўлмоқчи экансан, ниятингга ет!..

Ҳаш-паш дегунча олти ой ҳам ўтиб кетди. Турсунойчилар мактабини муваффақиятли тугаллаган Гулнора қадрдон колхозига механик-ҳайдовчи гувоҳномаси билан қайтди.

— Ўз-ўзидан равшанки, терим машинасини пахтазорга олиб чиққан дастлабки мавсумда мен, ёш механизатор учун осон бўлмади, — дейди Гулнора. — Бироқ, техникага қўйган меҳрим қийинчиликларни енгишга ундади. Билмаганларимни тажрибали механик-ҳайдовчилардан сўрашдан тортинмадим. Мавсумда бункердан 48 тонна дур тўкишга эришдим.

ТУРСУНОЙЧИЛАР ҲАҚИДА ҲИКОЯЛАР

Кеч куз кунларидан бирида механизатор қиз колхоз машина-трактор паркидан қайтар экан, қаршисидан «Сендан ҳам механик-ҳайдовчи чиқармишми-» деб тегишган дугонаси чиқиб қолди.

— Дугонажон, кечир мени, ўшанда чакки гапирган эканман, — деди у ҳижолат бўлганидан қизарганича. — Эшитдим бинойидек механизатор бўлибсан.

— Жуда мақтовимни ошириб юбординг-ку, — кулди Гулнора.

— Шу куздаёқ менинг етти-саккиз мавсумда терадиган пахтамни териб қўйибсан-ку, мақтамайинми!..

Янгийўл районидаги «Ленинизм» колхози заршуносларининг бу йилги режалари катта. Улар 2120 гектар майдоннинг ҳар гектаридан она-Ватанга 40 центнердан «оқ олтин» армуғон этишга азму-қарор қилганлар.

Колхоз далаларида йиғим-терим тобора авжига чиқмоқда. Ҳадемай, механизаторлар қудратли «зангори кема»ларини «оқ олитн» денгизига олиб чиқадилар. Ана шунда терим суръатига-суръат қўшилади.

— Ялпи ҳосилнинг камида 70 процентини «зангори кема»лар бункерларидан тўкамиз! — хўжалик дала гвардиячиларининг шиори шу.

Колхоз пахтазорларида бу йил 50 га яқин терим агрегати ишлайди. Шулардан бирини ёш механик-ҳайдовчи Гулнора Ортиқова бошқаради.

— Ўзимга биркитилган 17ХВ-1,8 маркали агрегатим билан мавсумда 150 тонна «оқ олтин» теришга сўз берганман, — дейди механизатор қиз.

Яхши ният йўлдошинг бўлсин, Гулнора!

М. ПЕЙСЕНОВ.

НАВБАТ МАЖБУРИЯТГА

ҒАЛАБА районидаги Энгельс номли колхоз лубкорлари йил бошидан бери социалистик мусобақа асосида меҳнат қилиб, дастлабки ютуқни қўлга киритишди. Мавжуд 488 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 185 центнердан ҳосил йиғиштириб олиниб йиллик план муддатидан илгари бажарилди.

Анатолий Ким, Давид Цой ва Саидкарим Омонов сингари тажрибали деҳқонлар раҳбарлик қилаётган бригадаларда ҳосилдорлик, айниқса, юқори бўлди. Бу коллективлар ҳозирнинг ўзидаёқ ҳар гектар ер ҳисобидан 190—200 центнердан каноп топширдилар.

Колхоз меҳнаткашлари ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб давлатга топшириладиган жами маҳсулот ҳажмини 10250 тоннага, ҳосилдорликни эса 210 центнерга етказишга аҳд қилдилар.

С. МУСТАФОЕВ.

Ғалаба районидаги Кетмонтепа луб заводи коллективи бу йил 35 минг тонна сифатли каноп толаси ишлаб чиқариш мажбуриятини олган. Шу кунларда далалардан тўхтовсиз келиб турган хом ашёни завод ишчилари пешма-пеш қабул қилиб олмоқдалар. Суратда: (чапдан) катта лаборант В. Романенко билан лаборант С. Тожибоевалар тола сифатини кўздан кечиришмоқда.

Ж. Тўраев фотоси.

ИЛҒОРЛАР НАМУНАСИ

МАШАҚҚАТЛИ меҳнатининг илк мевасини кўрганда ҳамма ҳам беҳад қувонади. Мавлуда Каримова пайкал оралаб юриб, биринчи очилган оппоқ чаноқни дала шийпонига кўтариб келганида ана шундай ҳол юз берган эди. Кичкинагина оқ чаноқ бир зумда қўлдан-қўлга ўтди. Бу кун бригада аъзолари учун байрамга айланиб кетди.

Ўшанда августнинг жазирама кунлари эди. Мана, орадан бир ойдан кўп вақт ўтди. Бугун бригада пахтазорларида қўл терими авжида. Мавлуда Каримова, Инобат Бобоқулова, Доно Деҳқонбоева, Санобар Исматова каби чевар теримчилар кунига 100 килограммдан ошириб пахта териб социалистик мусобақада пешқадамлик қилишмоқда.

Музаффар Абдурасулов етакчилик қилаётган бу бригада меҳнат аҳли бу йил мураккаб шароитга қарамай, ҳосилнинг бирмунча эрта пишиб етилишига эришдилар. Натижада қўл терими ҳам хўжаликда биринчилар қатори бошлаб юборилди.

Бригадада терим агрегатлари ҳам шай қилиб қўйилган. ОВХ-14 пуркагич аппаратидан унумли фойдаланган механизаторлар ғўза дефолиациясини қисқа муддатда сифатли бажардилар.

— Олдимизда сўнгги, масъулиятли марра турибди, — дейди бригада бошлиғи. — Машаққатли меҳнат эвазига етиштирилган «оқ олтин»имизни ёғин-сочинли кунларга қолдирмай, уни сира нобуд қилмай, тезроқ йиғиштириб олишимиз керак. Биз бу ишга жуда катта тайёргарлик билан келдик. Карта четлари тозаланиб, йўллар, ўқариқлар ҳисобига кенгайтирилиб, машина теримига мос қилиб қўйдик.

Бригада заршунослари йиғим-теримда машина ва механизмлардан тўла унум билан фойдаланиш, пахта таннархини камайтириш, бинобарин даромадни оширишнинг асосий омили эканлигини яхши билишади. Механизаторлар машинабоп қилиб ўстирилган ғўзаларни кўриб, бу йил жами етиштирилган ҳосилнинг 300 тоннасини зангори кемалар билан териб олишни мўлжалламоқдалар. Ҳосилдорлик эса 34 центнер ўрнига 40 центнерга етказилади.

М. МИРКАМОЛОВА,
Оққўрғон районидаги Куйбишев номли колхоз.

ОБЛАСТЬ КОЛХОЗ ВА СОВХОЗЛАРИДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 1 ОКТЯБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

Хўжаликлар	процент ҳисобида: жами	процент ҳисобида: шу жумладан машинада	Районлар
Колхозлар			
1. «Партия XXI съезди»	22,82	17,56	Янгийўл
2. Тельман номли	22,30	15,64	Пискент
3. «Партия XX съезди»	22,27	6,69	Бўка
4. «Коммунизм»	19,27	—	Оққўрғон
5. Ленин номли	18.40	0,03	Янгийўл
6. Ниёзов номли	17,03	1,73	Янгийўл
7. «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги»	16,39	1,95	Пискент
8. Навоий номли	16,29	—	Оққўрғон
9. Турсунқулов номли	16,09	0,17	Янгийўл
10. Терешкова номли	15,94	1,75	Ўрта Чирчиқ
11. «Москва»	15,62	—	Чиноз
12. «Ленинобод»	15,60	2,88	Бўка
13. «Октябрь 40 йиллиги»	15,59	0,19	Чиноз
14. «Гулистон»	15,44	4,23	Пискент
15. «Қизил Октябрь»	15,42	1,62	Чиноз
16. Ильич номли	15,13	4,49	Бўка
17. «Коммунизм»	15,01	0,08	Янгийўл
18. «Партия XXII съезди»	14,83	0,68	Оққўрғон
19. «Ленинобод»	14,24	—	Оққўрғон
20. Калинин номли	13,91	—	Янгийўл
21. «Победа»	13,82	12,30	Ғалаба
22. Ҳамза номли	13,66	4,25	Бўка
23. Навоий номли	13,61	—	Чиноз
24. К. Маркс номли	13,59	0,56	Чиноз
25. Куйбишев номли	13,40	1,09	Оққўрғон
26. К. Маркс номли	13,10	2,81	Бўка
27. Ҳ. Олимжон номли	13,07	5,55	Оққўрғон
28. Фрунзе номли	12,97	4,04	Бўка
29. Икромов номли	12,90	2,52	Ўрта Чирчиқ
30. «Ленин йўли»	12,83	0,95	Бўка
31. Охунбобоев номли	12,50	—	Чиноз
32. Ленин номли	12,17	—	Пискент
33. Жамбул номли	11,86	3,23	Бўка
34. Навоий номли	11,68	0,12	Бекобод
35. Войтенцев номли	11,64	0,02	Оққўрғон
36. «Победа»	11,62	1,09	Бекобод
37. «Ўзбекистон ССР 30 йиллиги»	11,38	0,37	Чиноз
38. «Ленинизм»	10,55	1,10	Бўка
39. Калинин номли	10,48	—	Пискент
40. Ленин номли	10,45	—	Бекобод
41. Свердлов номли	10,44	0,06	Пискент
42. Тимирязев номли	9,81	1,50	Бўка
43. Охунбобоев номли	9,77	—	Пискент
44. «Озод»	9,73	0,04	Оққўрғон
45. Охунбобоев номли	9,66	5,10	Оққўрғон
46. Энгельс номли	9,63	—	Чиноз
47. Дзержинский номли	9,32	1,32	Бекобод
48. «Партия XXII съезди»	8,73	—	Ўрта Чирчиқ
49. Мичурин номли	8,69	2,59	Бўка
50. «Коммунизм»	8,52	—	Бўка
51. «Ленинизм»	8,15	0,86	Оққўрғон
52. «Коммунизм»	8,13	0,64	Бекобод
53. Киров номли	8,13	—	Чиноз
54. «Ленин йўли»	7,67	—	Ўрта Чирчиқ
55. «Октябрь 40 йиллиги»	7,63	4,65	Бўка
56. «Ленинизм»	7,62	0,92	Янгийўл
57. Охунбобоев номли	7,57	—	Ўрта Чирчиқ
58. Куйбишев номли	7,50	1,54	Ўрта Чирчиқ
59. «Партия XIX съезди»	7,35	—	Бўка
60. Свердлов номли	4,98	0,63	Ўрта Чирчиқ
61. «Москва»	4,91	0,09	Ғалаба
62. «Интернационал»	4,57	1,68	Янгийўл
63. Ким Пен Хва номли	4,51	2,43	Ўрта Чирчиқ
64. «Ўзбекистон»	4,15	—	Коммунистик
65. Энгельс номли	4,14	1,67	Ғалаба
66. К. Маркс номли	3,80	—	Коммунистик
67. Энгельс номли	3,73	—	Ўрта Чирчиқ
68. «Ленинский путь»	3,49	—	Коммунистик
69. Ленин номли	3,37	0,37	Ўрта Чирчиқ
70. «Политотдел»	3,19	—	Коммунистик
71. «Правда»	3,19	—	Коммунистик
72. К. Маркс номли	3,16	—	Ўрта Чирчиқ
73. Свердлов номли	2,96	—	Коммунистик
74. Свердлов номли	2,78	—	Ғалаба
75. «Северний маяк»	2,51	0,65	Ўрта Чирчиқ
76. Ленин номли	1,91	—	Ғалаба
77. «Заря Коммунизма»	1,88	0,25	Ғалаба
78. «Ленинград»	1,49	069	Ғалаба
79. Димитров номли	1,41	0,42	Ғалаба
80. Киров номли	1,36	—	Ғалаба
81. Ҳамза номли	1,20	—	Ғалаба
82. «Коммунизм»	0,89	—	Ўрта Чирчиқ
Совхозлар:			
1. «Ленинград»	39,67	14,75	Бекобод
2. «Кўк-орол»	21,21	14,12	Бўка
3. Бўка техникуми	18,89	0,83	Бўка
4. «ТИИИМСХ» ўқув хўжалиги	11,23	2,34	Ўрта Чирчиқ
5. «Партия XXIV съезди»	11,22	0,17	Чиноз
6. «Бўка»	11,02	1,82	Бўка
7. «Партия XXV съезди»	9,84	2,24	Бекобод
8. Мовлонов номли	9,80	3,35	Бекобод
9. 1-«Пискент»	9,73	0,89	Пискент
10. Ойбек номли	9,26	1,09	Бекобод
11. «Авангард»	8,96	1,04	Бекобод
12. 2-«Пискент»	8,55	—	Пискент
13. 1-«Далварзин»	8,53	—	Бекобод
14. Сегизбоев номли	7,13	0,12	Оққўрғон
15. «Оққўрғон»	6,14	0,13	Оққўрғон
16. Киров номли ўқув хўжалиги	4,61	—	Ғалаба
17. «Коммунизм»	4,13	—	Ғалаба
18. Волков номли	3,43	—	Ғалаба
19. САМИС	2,95	—	Янгийўл
20. «ЎзССР беш йиллиги»	2,86	0,16	Ғалаба

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

МАМЛАКАТЛАР ОДАМЛАР ВОҚЕАЛАР

ЕР ИСЛОҲОТИ ЗАРУР

ДАККА, 1 октябрь. (ТАСС). Бангладешда кузги шоли ҳосили йиғиштириб бўлинди. Орадан бир мунча вақт ўтгач, сал кам 3 миллион тонна шоли мамлакат бозорларига чиқарилади. Бу ердагилар кузда ўриб олинадиган шоли ҳосилини оус деб атайдилар. Йиғиштириб олинган дон миқдори жиҳатидан бу фақат келгуси қиш ҳосилидангина бир оз қолишади. Умуман Бангладешда йилига уч марта ҳосил олинади ва 12—13 миллион тонна шоли ҳамда бошқа донли экинлар етиштирилади.

Шундай бўлса ҳам дон етишмаяпти. Ҳар йили Бангладешга тошқинлар ва қурғоқчиликлар зарар етказиб турибди. Шу йилги табиий офатлар натижасида деҳқонлар 2 миллион тонна овқатбоп донни кам олдилар.

Мамлакатда дон етиштиришни кўпайтириш учун анчагина миқдорда уруғлик ва ўғит ажратилмоқда. Қуруқ қиш ойларида экинларни суғориш учун янги артезиан қудуқлар пармалаш режаланмоқда. Шоличилик илмий тадқиқот институти шолининг бир неча серҳосил навларини таклиф этди.

Мутахассисларнинг фикрича, ишлаб чиқилган бу тадбирлар ҳосилдорликни оширишга ёрдам беради. Бироқ озиқ-овқат муаммосини ҳал этиш учун ер ислоҳоти ўтказилиши ва тарқоқ деҳқон хўжаликлари кооперативларга бирлаштирилиши зарур.

С. БАЙБАКОВ.

ХКП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

ПЕКИН, 29 сентябрь. (ТАСС). Пекин газеталарининг хабар қилишича, 25—28 сентябрь кунлари ХКП Марказий Комитетининг 4-пленуми бўлиб ўтган. Пленумда ХКП Марказий Комитетининг раиси Хуа Го Фэн нутқ сўзлади.

Пленум тўғрисидаги ахборотда унинг қатнашчилари ХХРнинг 30 йиллигига бағишланган докладни муҳокама қилиб, маъқуллаганликлари айтилади.

Пленум ХКП Марказий комитетининг мамлакат қишлоқ хўжалигини жадал ривожлантиришнинг баъзи масалаларига доир қарорини маъқуллади.

Пленум ташкилий масалани кўриб чиқди. Бир неча киши ХКП Марказий Комитети составига янги аъзо қилиб олинди. Чжао Цзиян ва Пэн Чжэнь Марказий Комитет сиёсий бюросининг аъзолари қилиб сайландилар.

* * *

29 сентябрь куни Пекинда ХХРнинг 30 йиллигига бағишланган йиғилиш бўлиб ўтди. Йиғилишда ХКП марказий комитети раисининг ўринбосари, Умумхитой халқ вакиллари мажлиси доимий комитетининг раиси Е Цзяньин доклад қилди.

ЖАННАТМАКОН ЎЛКА

«Худо ер юзини яратганида Болгарияни эсдан чиқариб қўйибди, шунда у жаннатнинг бир қисмини Болгарияга ажратган экан».

«Балкантурист» автобуси мамлакат йўллари бўйлаб сафарга отланиши билан болгар хизматчилари ўз ҳикояларини ана шу афсонадан бошлайдилар. Орадан бир неча соат ўтмаёқ, туристлар бу гапнинг ҳақлигига амин бўладилар. Чиндан ҳам Болгария туристлар учун жаннатмакон ўлкадир.

Фракия узумзорлари ўзининг ям-яшил барглари билан кўзни қувонтиради. Унинг шимолий қисмида олтинранг ғаллазор майдонлар қип-қизил лолазорлар билан алмашинади. Шундан сўнг Родоп тоғлари орқали ўтган йўллар бошланади. Айтишларича, бу жойларни бир вақтлар қадимги юнон афсонавий ҳофизи Орфей кезиб чиққан экан. Тоғ ёнбағирларида тўққизил рангдаги черепицали томлар, ҳовузлар устида ранго-ранг камалаклар, оппоқ булутларни эслатувчи қўй суруvлари кўзга ташланади. «Олтин ҳалқа» бўйлаб Софиядан Қора денгиз қирғоғигача ҳамда мамлакат шимолидан унинг пойтахтигача сафар қилган ҳар бир кишида Болгария ана шундай таассуротлар қолдиради. Болгария табиатининг ўзи бу ўлкани атайлаб халқаро туризм марказларидан бири қилиб яратиб қўйгандек туюлади.

Чиндан ҳам, Болгария шундай марказга айланди. Йил ўтган сайин мамлакатга келувчи чет эллик туристлар сони орта борди. 1960 йилда Болгария 200 минг чет эллик меҳмонни қабул қилди. Орадан 10 йил ўтиб, туристлар сони 2,5 миллион кишига, ўтган йили эса 4 миллион кишига етди.

Бу йил «Балкантурист» ўзининг 30 йиллигини нишонламоқда. Бу ташкилотни социалистик мамлакатлардагина эмас, балки Ғарбий Европада, айниқса, ГФР, Англия, Франция, Швеция, Данияда ҳам яхши билишади. Қисқа вақт ичида Болгарияда туристлар учун қулай меҳмонхоналар, йирик курортлар, туристик иншоотлар ва ҳоказолар қуриб битказилди. Кенг автомобиль йўллари, бензин қуйиш станциялари, техникавий хизмат масканлари орта борди. 60-йиллардаёқ «Балкантурист»га кўмак бериш мақсадида яна икки ташкилот — «Турист» ва «Родинатурист» ташкил этилди. Ундан ташқари, ёшларнинг «Орбита» саёҳатлар бюроси, «Пирин» ва «Кооптурист» туристик бюролари, «Шипка»

Шу кунларда мамлакатда миллий туризм соҳасининг 30 йиллиги нишонланар экан, келажак тўғрисида ҳам ўйлашмоқда.

БХР туризм бўйича Давлат комитети раисининг ўринбосари Ж. Стайков бундай дейди: «Ҳозирги вақтгача Болгарияда халқаро туризм асосан янги курортларни қурилиш ҳисобига ривожланиб борди. 50-йиллар бошида Варна билан «Олтин қум» ўртасида «Дўстлик» деб номланган дастлабки меҳмонхона комплекси пайдо бўлган эди. Кейинчалик «Олтин қум» ҳамда энг катта «Қуёшли қирғоқ» қад кўтарди. Ҳозирги вақтда янги қурилишлар билан биргаликда мавжуд курортлар ва шифохоналарни реконструкция қилиш ишларига асосий эътибор бермоқдамиз. Токи улар йил давомида ҳордиқ чиқарувчиларга хизмат қилсин. Бизнинг комитетимиз зиммасига халқларнинг бир-бирларини яхшироқ тушунишлари манфаатлари нуқтаи назаридан, халқаро туризм миқёсларини кенгайтириш ва самарадорлигини ошириш, айни вақтда коммерция мақсадларини кўзлаб иш юритиш вазифаси юклатилган. Биз бу вазифани туристларни шунчаки қабул қилиш йўли билангина ҳал қилаётганимиз йўқ. Биз туристларга кўрсатиладиган хизмат сифатини янада яхшилашни ҳам кўзда тутмоқдамиз».

БУГУНГИ БОЛГАРИЯ

агентлиги тузилди. 70-йилларга келиб туризм миллий экономиканинг юксак самара берадиган соҳасига айланди. Туризм бўйича махсус Давлат комитети тузилиб, унга ана шу соҳага раҳбарлик қилиш вазифаси юкланди.

Халқаро тангликнинг юмшаши туфайли янги туристик маршрутлар очилди. Турли хил социал системадаги давлатлар ўртасида туристик алоқалар кенгая борди. Кейинги йилларда Болгария Халқ Республикаси туризмни ривожлантириш тўғрисида 26 та ҳукуматлараро битимни имзолади. Визасиз тартибни жорий қилиш имкони пайдо бўлди, яъни ҳар бир чет эллик турист Болгарияни визасиз чекланмаган марта келиб кўриши мумкин.

Ана шу ниятда 1980—81 йиллар мобайнида денгиз курортларини кенгайтириш, Пампорово, Боровец, Витошу тоғ-курортларини янгидан жиҳозлаш, лой билан даволовчи марказларни қайта қуриш мўлжалланмоқда. Шунингдек, Варнадан жануброқда ва Бургасда иккита янги курортни ишга тушириш мўлжалланмоқда.

Болгария туристик масканларни лойиҳалаш, қуриш ва пул билан таъминлаш ишига чет элдаги фирмаларни ҳам жалб қилмоқда. Шу усул билан қурилган Софиядаги «Европа» ҳамда Пловдивдаги «Пловдив» меҳмонхоналари Франциянинг «Новотел» системасига қўшилди. Швециянинг АБВ фирмаси болгар маблағлари ҳисобига «Дўстлик курорти»да «Варна» деб аталган замонавий бальнеология комплексини қуриб битказди. Софияда япон фирмаси билан ҳамкорликда «Витоша Ню Отани» меҳмонхонасининг қурилиши тугалланмоқда. Маҳаллий матбуот ёзганидек, бу ўта замонавий меҳмонхона бўлади. Мамлакатдаги асосий меҳмонхоналарнинг халқаро меҳмонхона системаларига қўшилиши чет эллик туристларни Болгарияга янада кенг жалб этишга имкон беради.

...Болгария йўлларини ўнлаб мамлакатлардан келган туристлар кезиб юради. Уларни табиатнинг жаннатга хос гўзалликаригина ҳайратга солмайди. «Балкантурист»да менга Франциядан келган бир хатни кўрсатишди. Бу хатда айтилишича, кейинги йилларда Франция Компартияси сафларига кирган ёшларнинг 80 проценти Болгарияни турист сифатида келиб кўрган. Бу ерда улар реал социализмни, меҳнат кишиси учун у қандай истиқболлар очиб бераётганлигини ўз кўзлари билан кўришган.

Е. КАВЕЛИНА,
(АПН).

ГФР. Гамбург чеккасидаги Эйдельштедт ишчилар шаҳарчасида юзлаб кишилар кўчирилиб, 60 корхона ёпиб қўйилди. Аҳоли кимёвий моддалар билан заҳарланиши хавфи туғилганлиги учун шундай тадбир кўрилди. Бу моддалар кўп йиллар мобайнида Гамбургдаги «Хуго Штольценберг» фирмасига қарашли завод территориясида сақланиб келинаётган эди. Заводнинг ташлаб кетилган омборларида 500 тоннагача портловчи модда, шунингдек, «Табун» газли тўлатилган гранаталар топилди. Бу газ кимёвий қурол-яроғлар ишлаб чиқаришда қўлланиладиган энг хавфли газ ҳисобланади. Суратда: полициячилар ва солдатлар «Табун» гази бўлган граната ҳамда бошқа заҳарли химикатлар солинган контейнерларни олиб чиқиб кетмоқдалар.

ДПА—ТАСС телефотоси.

ҚИТЪАЛАРДАН ДАРАКЛАР

ХАНОЙ. Хитой қуролли кучларининг бўлинмалари Каобанг ва Хоанглиеншон вилоятларида Вьетнам территориясига ҳужумни давом эттирмоқдалар, деб хабар беради Вьетнам ахборот агентлиги.

Чунончи, Хитой солдатларининг бир группаси 23 сентябрда Каобанг вилоятининг Чунгхан уезди районида Вьетнам территориясига бостириб кирди ва Вьетнамнинг тинч аҳолисига қараб ўт очди. Эртаси неча ўнлаб Хитой солдатлари Хоанглиеншон вилоятидаги Вьетнам чегара постига ҳужум қилди. Хитойнинг қуролли кучлар бўлинмаси шу вилоятнинг Батсат уездидаги Вьетнам территориясининг анча ичкарисига бостириб кирди. Вьетнам тинч аҳолиси ва чегарачиларидан бир неча киши ўлди ва ярадор бўлди.

Вьетнам армиясининг бўлинмалари, деб уқтириб ўтилади хабарда, босқинчиларга зарба бердилар ва уларни чекинишга мажбур этдилар.

ВЕНА. Бу ерда, «Шарқ билан Ғарб ўртасидаги ҳамкорликнинг иқтисодий ва молиявий жиҳатлари» деган мавзуда ўтказилган халқаро симпозиум ўз ишини тамомлади. Симпозиумда 40 мамлакатдан, шу жумладан, СССРдан келган 200 олим, экономист, банклар ва халқаро ташкилотларининг намояндалари иштирок этдилар.

Симпозиум иштирокчилари социалистик давлатлар билан ғарбий Европа давлатлари ўртасида кооперациялаш, биргаликдаги ҳар хил лойиҳаларни амалга ошириш проблемаларини, молиявий ва иқтисодий муносабат масалаларини муҳокама қилдилар. Симпозиум иштирокчиларининг докладларида Шарқ билан Ғарб мамлакатлари ўртасида ўзаро фойдали ҳамкорликни янада кенгайтириш ва чуқурлаштириш муҳим аҳамиятга эга эканлиги таъкидланди.

ИСЛОМОБОД. Покистон ҳукумати давлат ихтиёрига олинган корхоналарни уларнинг собиқ эгаларига қайтариб бериш планини кўриб чиқмоқда. Саноат ва ишлаб чиқариш министри генерал-лейтенант Ғулом Ҳасанхон савдо-сотиқ ва саноат доираларининг миллий конференциясида шундай деб айтди.

Министр бу ҳақдаги тегишли қонун маъқулланди, деди. Давлат ихтиёрига олинган иккита корхона унинг собиқ эгаларига қайтариб берилди ва ҳукумат бу масалани бошқа худди шунингдек корхоналарга нисбатан ҳам ҳал этиш йўлларини ўрганмоқда.

«Қибрай» совхоз заводи боғларида мева узиш ва давлатга топшириш қизғин тус олган. Бригадалар ўртасидаги мусобақада У. Улуғхўжаева бошлиқ коллектив пешқадамлик қилаётир. Бригада аъзолари кунига 15—16 тоннадан зиёд олма териб қабул пунктларига жўнатишмоқда.

В. Таран фотолари.

ЙИҒИМ—ТЕРИМ ГИГИЕНАСИ

Ўзбекистоннинг олтин кузи бошланди. Қишлоқ меҳнаткашлари пешона тери, қалб қўри билан етиштирилган «оқ олтин» ҳосилини йиғиб-териб олишга киришдилар.

Пахта халқимизнинг миллий ифтихоридир. Уни биз бежиз «оқ олтин» деб ардоқламаймиз. Турмушимиз фаровонлиги, рўзғоримиз бутлиги, обрў-эътиборимизнинг юксаклиги шу пахтадандир. Йиғим-терим ишлари бошланиши билан шаҳарликлар ҳам, ўқувчи ва студентлар ҳам ўзларини пахтакор деб ҳисоблайдилар. Етиштирилган ҳосилнинг бир мисқолини ҳам нобуд қилмай тезроқ йиғиштириб олишда кўмаклашмоқ учун пахтазорлар томон йўл оладилар.

Йиғим-теримда бўлган пайтда техника хавфсизлиги қоидалари қатори шахсий гигиенага ҳам қатъий риоя қилиш талаб этилади. Акс ҳолда ич терлама, дизентерия, юқумли гепатит каби касалликларга чалиниш мумкин.

Ошқозон инфекцияси касаллиги билан оғриган киши организмида мавжуд бўлган юқумли инфекциялар теварак-муҳитни, сув, озиқ-овқат, сабзавот, мевани ҳам заҳарлайди. Микроблар маҳсулотларда неча кунлаб, ҳатто ҳафталаб яшайди. Уларни ювмасдан истеъмол қилган киши беихтиёр ошқозон инфекцияси касаллигига дучор бўлиши мумкин. Айниқса, ошқозон инфекцияси билан зарарланган сутдан эҳтиёт бўлиш керак. Унда ич терлама ва дизентерия касалликларини келтириб чиқарувчи микроблар узоқ вақт яшайди ҳамда тез ривожланади.

Киши одатда зарарланган сут, сув ичганида, қўлни ювмай озиқ-овқат, мева-чева еганда ич терлама, дизентерия, юқумли гепатит билан оғрийди. Касаллик тарқатувчи вируслар ифлосланган нарсаларда кўпроқ бўлади. Шунинг учун ҳам теримчилар озодагарчиликка айниқса, амал қилишлари лозим. Ариқ суви, хом сутка қатъий амал қилиш керак. Чиқиндиларни махсус идишларда четга чиқариб ташлаш, ташқариларни хлор ёки карболка билан дезинфекция қилиб туриш зарур. Бу тадбирлар микроб ташувчи пашшаларни қиради.

Ошхона ходимлари шахсий гигиенага риоя қилган ҳолда иш тутишлари лозим. Мабодо улардан биронтаси ошқозон инфекциясининг ҳатто енгил формаси билан оғриган бўлса-да, кўпчиликни бу дардга дучор қилиши мумкин.

Кўпинча ошқозон инфекмумкин. Медицина ходими беморни кўздан кечира туриб, уни касалхонага ётқизиш лозим деб топса, ҳеч иккиланмай бунга кўниш керак. Шунда инфекция тарқатувчи бемор изоляция қилинади ва бошқаларга бу дардни юқтирмайди. Шифохонада у қисқа вақт ичида тўла даволаниб, яна ўз иш участкасига қайтиши мумкин.

Касалликка чалинган айрим кишилар ўз-ўзини даволамоқчи бўлиб, турли хил антибиотиклар, химиотерапия препаратларидан фойдаланмоқчи бўлади. Лекин бу киши учун ниҳоятда хавфлидир. Айни пайтда врач учун ҳам асл диагнозни қўйишда қийинчилик туғдиради. Вақт эса ўтиб бораверади. Шу даврда беморнинг аҳволи яна ҳам оғирлашиши, соғлом кишиларга ҳам бу дардни юқтириши мумкин. Касалликнинг олдини олиш, шифокорларнинг айтганини бажариб, тез соғайиш ҳар бир кишининг ўзига боғлиқ. Шунинг учун далада ишлаётган пайтда гигиена қонун-қоидаларига ҳар бир одам қатъий риоя қилиши лозим.

ВРАЧ МАСЛАҲАТИ

ичмаслик, мева ва сабзавотларни ювмай истеъмол қилмаслик керак. Тайёр овқатларга пашша қўнмасин. Пашша ошқозон инфекциясини тарқатувчи асосий иллатдир.

Ошқозон инфекцияси группасига кирувчи барча касалликларнинг олдини олиш учун ифлосланган очиқ сувларда чўмилмаслик ҳам керак. Чўмилган пайтда бир қултум бўлсада, сув киши оғзига киради. Ўша қултумдаги вируслар ич терламага сабаб бўлиши мумкин.

Терим пайтида дала шийпонларида ҳар жиҳатдан намунали шароит яратилмоғи лозим. Биринчи навбатда бу ерда озодагарчиликция касалликлари қандай бошланади, деб сўраб қолишади. Уларнинг белгилари ҳар хил. Ич терлама дардига чалинган кишининг энг аввало боши қаттиқ оғрийди, иштаҳаси йўқолиб, ҳолсизланади, иссиғи кўтарилади. Дизентерия касаллиги бошланаётган пайтда эса кишида умумий ҳолсизликдан ташқари қорни қаттиқ оғриб, ичи бузилади. Юқумли гепатит учун сийдикнинг хиралашиши ва ҳолсизланиш асосий белгидир.

Шундай ҳолга тушган киши зудлик билан врачга мурожаат қилиши керак. Фақат медицина ходимигина диагнозни тўғри қўйиши ва зарур чораларни кўриши

М. НЕВСКИЙ,
Ўзбекистон эпидемиология, микробиология ва юқумли касалликлар илмий-тадқиқот институти бўлим мудири, профессор.

Б. АҲМАДХЎЖАЕВ,
Киров район бош Давлат санитария врачи.

САЛОМАТЛИК ПОСБОНЛАРИ

(ХАТЛАРНИ ЎҚИБ)

Сиҳат-саломатликка нима етсин! Ахир айтишадику, соғлиқ—туман бойлик деб! Шунинг учун ҳам кишиларимизнинг тетик ва бардамлигига бебаҳо бойлик сифатида қараб, уни муҳофаза этиш учун нимаики зарур бўлса ҳаммаси муҳайё қилинмоқда.

Саломатлик посбонлари эл-юрт соғлиғи йўлида қўлларидан келган тиббий ёрдамларини аямаяптилар. Редакциямизга келаётган хат-хабарлар орасида ана шу меҳри дарё шифокорлар меҳнатини улуғловчи материаллар талайгина.

Область офтольмалогия касалхонасида ҳам ширин сўз, меҳрибон врачларни учратасиз. О. Мираюпова, М. Бекова, З. Сиддиқов, Э. Файнер, ҳамширалар М. Садриддинова, М. Саъдиева ва бошқалар беморлар меҳр-муҳаббатини қозонишган. Уларнинг шу кунларда қилаётган ишларини чинозлик шифокор **К. Бойдувалов** ва ди **А. Носиров** ўртоқлар қаламга олишган.

Тошкент трактор заводининг ишчиси ўртоқ **А. Усмонов** бир группа даволанувчилар номидан редакцияга мактуб йўллаб, «Қизил Октябрь» санаторийсининг қўли енгил шифокорларига миннатдорчилик билдирган. Унда, айниқса бош врач Ҳ. Отауллаев, бўлим мудири Ў. Исмоилов, ҳамшираларлардан Ж. Йигитова, Т. Тўрахонова, Ж. Шодиевалар беморлар дардига малҳам бўлишаётгани, фойдали маслаҳатлари билан уларнинг кўнглини кўтараётганликлари ҳақида ёзади.

— Ўрта Чирчиқ районидаги Ворошилов номли касалхонада муолижа ишлари яхши йўлга қўйилган, — деб ёзади Улуғ Ватан уруши инвалиди **А. Бўриев**, — Мен ҳам шу шифохонада яқинда даволаниб чиқдим. Ҳозир ўзимни яхши ҳис қиляпман. М. Иззатов, А. Исломбеков сингари тажрибали врачлардан миннатдорман.

«Раҳмат, шифокорлар», «Давр чиройи», «Фидойилар» сарлавҳали материалларда ҳам бундай жонкуяр саломатлик посбонларининг номлари фахр билан тилга олинган. Газетхон **Н. Иноғомов** Тошкентдаги 1-шаҳар касалхонаси коллективи ҳақида гапирса, зиёкор **С. Абдураҳмонов** Бўка районидаги Ҳамза номли колхоз касалхонасида олиб борилаётган ибратли ишларни мақтайди.

Болалар ҳасталиклари бўйича олиб борилаётган муолижалар тўғрисида мутахассислар ўз тажрибалари билан ўртоқлашишган. **Ю. Малишев, Ю. Полишчук** ўртоқлар йўллаган мақолалар шулар жумласидандир. Коммунистик район, Заркент қишлоқ касалхонасининг врач-терапевти **А. Турдиқулов** эса юрак хасталиги хусусида ўз мулоҳазасини билдирган.

Газетхонлардан **Ў. Тўрақулова** (Ўрта Чирчиқ), **Ҳ. Темиров** (Бўка), **Д. Раҳимжонова** (Чирчиқ), **Т. Саидова** (Бўка) ва бошқа ўртоқларнинг материаллари ҳам медицина мавзуида ёзилган. Улар жойларда тиббий хизмат кўрсатиш билан боғлиқ бўлган турли воқеаларни бизга хабар қилишган.

Дарҳақиқат, шифокорнинг иши улуғ. Тадбиркорлик билан амалга оширилаётган муолижалар туфайли беморлар тезда соғайиб, яна меҳнат қучоғига отланишмоқда. Шунда улар «Раҳмат, шифокорлар, ўзингиз ҳам сира дард кўрмангиз» деб дил миннатдорчиликларини яна бир бор изҳор этадилар.

БОЛАЛАР ТЎП СУРИШГАНДА

Улар ўн беш бола. Ёшлари ҳам, бўйлари ҳам, орзу-уйлари ҳам бир-биридан у қадар кўп фарқ қилмайди.

Болалар 10—11 ёшда. Ҳозир Собир Раҳимов районидаги мактабларнинг бошланғич синфларида таълим олишяпти. Хулқлари намунали, баҳолари «аъло» ва «яхши». Спорт билан барвақт ошнолашганликлари учун-ми, ўз тенгдошларига нисбатан бироз бўйчан ва бақувват кўринишади. Ҳаракатлари чаққон. Ҳаммаси, разрядли спортчи. Орзу-уйлари эса келажакда етук футболчи бўлиб етишиш. Эҳтимол, ана шу мақсад уларни бирлаштириб турган бўлса, ажаб эмас.

Уларни бирлаштириб турган яна бир нарса — коллектив. Ҳа, бу футбол командаси. Район шарафига «Собир Раҳимовчи» деб номланган ёш чарм тўп ихлосмандаларининг довруғлари аллақачоноқ довон ошган.

Шу йил ёзги таътил вақтида бу команда ўз тенгқурлари орасида республика чемпиони деган юксак номга сазовор бўлди. Бу билан болалар ВЛКСМ Марказий Комитетининг мукофоти учун Бутуниттифоқ «Чарм тўп» мусобақаларида иштирок этиш ҳуқуқини қўлга киритдилар. Бу мусобақанинг финал қисми 12—23 август кунлари Озарбайжон ССРнинг пойтахти Боку шаҳрида бўлиб ўтди. Бу ерга йиғилган 24 кўча командаси орасида Тошкент шаҳар Собир Раҳимов районидаги 50-ЖЭК ёш футболчилари мукофотга асосий даъвогарлардан бири ҳисобланарди.

Командалар 4 кичик группага бўлиниб, мусобақаларни давом эттиришди. Қуръага кўра «Собир Раҳимовчи» ёш футболчилари учинчи кичик группада Туркманистон ССР, Эстония ССР, Чечен Ингушия АССР, Москва ва Воронеж шаҳарларининг командалари билан куч синашдилар. 5 ўйиндан 9 очко жамлаган тошкентлик болалар кичик группада ғолиб бўлишди. Марказий ҳужумчи Фурқат Солихоевнинг чапдастлиги ва чаққонлиги спорт мутахассислари ва томошабинларнинг эътиборини ўзига жалб қилди. У беш учрашувда рақиб дарвозабонларини 9 марта доғда қолдирди.

Бу учрашувлардан сўнг мусобақа бош судьяси халқаро тоифадаги судья Т. Баҳромов қуйидагиларни айтди:

— Мен бу хилдаги мусобақаларда биринчи марта иштирок қиляпман. Ўзимга юклатилган вазифани мамнуният билан бажармоқдаман. Ёш футболчиларнинг ҳаракатчанлигига, интилувчанлигига катта ёшдаги спортчилар ҳам ҳавас қилсалар арзийди. Болалар ўйин қоидасини тўла билишади, тўпни яхши олиб юришади. Бу соҳада айниқса Тошкентнинг «Собир Раҳимовчи» ва Озарбайжоннинг «Шаҳдаг» командалари алоҳида ажралиб турибди. Тошкентликлар орасида менга, айниқса, дарвозабон Андрей Зомкин ва ҳужумчи Фурқат Солиховлар ёқиб қолди...

Мусобақа низомига кўра ярим финал ўйинларида ҳамшаҳарларимиз озарбайжонлик тенгдошлари билан куч синашдилар. Бу ўйинда майдон эгаларининг қўли баланд келди. Тошкентлик болалар бутун турнир давомида биринчи мартаба мағлубият аламини тотиб кўрдилар.

— Озарбайжонлик тенгдошларимиз билан бўлган учрашув бутун турнир давомидаги энг қийин ўйин бўлди. Ҳар доим дарвозада хушёр туришга тўғри келди. Лекин шунга қарамай уларнинг икки зарбаси аниқ мўлжалга борди, — деди учрашувдан сўнг дарвозабон А. Зомкин.

Ниҳоят, финал мусобақалари ҳам тугади. Бокудаги В. И. Ленин номли Марказий стадионда болаларга 30 дан ортиқ турли соврин ва эсдалик совғалари топширилди. Финалчилар эса СССР терма командаси аъзоларининг дастхатлари туширилган тўпни олишга муяссар бўлдилар. Командамиз капитани Алишер Ражабовга бундай тўпни Тбилисининг «Динамо» командаси ўйинчиси, машҳур футболчи Кипиани топширди. А. Зомкин эса турнирнинг энг яхши дарвозабони деб топилди.

Болалар Бокудан бир олам қувонч ва катта таассуротлар билан қайтдилар. Ўтказилган мусобақанинг бронза медали, Диплом, Ўрта Осиёнинг энг яхши командаси учун таъсис этилган кубок... Буларнинг ҳаммаси катта муваффақиятдан далолат берар эди.

Ҳозир бу ёш футболчилар мактаб парталарида билим олишмоқда. Ўқишдан бўш пайтларида эса уларга устозлари Сергей Артёмович Арутюнов ва Юрий Михайлович Госпадарчуклар футбол сир-асрорларини ўргатишяпти.

Б. ИСМОИЛОВ,
ТошДУ журналистика факультетининг студенти.

Спорт

МУСОБАҚАЛАР, УЧРАШУВЛАР

ФУТБОЛ. Олий лига командалари ўртасида мамлакат чемпионатининг 26 тур ўйинлари анча каммаҳсул бўлди. 9 ўйинда дарвозалар 13 мартагина ишғол қилинди. Беш ўйин дуранг билан тугади. Уларнинг иккитасида ҳисоб очилган йўқ.

Пойтахтнинг «Спартак» командаси шу турдан сўнг турнир жадвалида пешқадам бўлиб олди. Улар Киевда майдон эгалари динамочилар дарвозасига жавобсиз икки тўп киритиб, ўз очколари сонини 38 тага етказишди. Шу турда «Пахтакор» — «Черноморец» билан куч синашди. Бу ўйин асосан ҳамшаҳарларимиз устунлигида ўтган бўлса ҳам, меҳмонлар ягона тўп киритиб қўш очколи бўлишди. Қолган учрашувларда қуйидаги натижалар қайд қилинди. «Локомотив» — «Динамо» (Мн) — 1:1, «Қайрат» — «Динамо» (Тб) — 0:0, «Арарат» — «Заря» — 0:0, «Нефтчи» — СКА — 2:2, «Динамо» (М) — «Шахтёр» — 1:0, «Крылья Советов» — «Торпедо» — 1:0, ЦСКА — «Зенит» — 1:1.

ХОККЕЙ. Шайбали хоккей бўйича биринчи лига командалари ўртасида мамлакат чемпионатининг иккинчи тур ўйинлари бўлиб ўтди. Унда «Бинокор» Минскнинг «Динамо» командасини қабул қилди. Биринчи турда ўз активига 4 очко ёзган тошкентлик хоккейчилар бу учрашувда имкониятларини бой бериб қўйишди. Улар «Динамо»га биринчи ўйинда 2:3, иккинчи ўйинда 2:5 ҳисобида ютқазиб қўйдилар.

ДЗЮ-ДО. Тошкентнинг «Ёшлик» спорт аренасида СССР Ички ишлар министрлиги ички қўшинларининг самбо ва дзю-до бўйича шахсий-команда чемпионати бўлиб ўтяпти. Ғолиблар орасида тошкентлик спортчилар ҳам бор. Жумладан, дзю-до кураши устаси Звягинцев мусобақанинг олтин медалини қўлга киритди. А. Долженко кумуш медалга, В. Аникин эса бронза медалга сазовор бўлдилар. Команда ҳисобида эса Тбилиси ва Ленинград спортчилари пешқадамлик қилишяпти.

ЭРКИН КУРАШ. Бухорода область ижроия комитетининг совғини учун Бутуниттифоқ турнири бўлиб ўтди. Унда РСФСР, Тожикистон, Қозоғистон, Қирғизистон ва Ўзбекистон спортчилари иштирок этдилар. Турнирнинг 7 ғолибига СССР спорт мастери деган юксак унвон берилди. Бундай юксак номга сазовор бўлганлар орасида тошкентлик спортчилар 68 килограммгача вазнли Н. Кудусов, 82 килограммгача вазнли А. Медведевлар ҳам бор.

Реклама ва эълонлар

ҚИНО МУХЛИСЛАРИ, СИЗЛАР УЧУН!

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КИНОФИЛЬМЛАР ПРОКАТИ КОНТОРАСИ

ОКТЯБРЬ ОЙИДА — ПОЙТАХТ ОБЛАСТИ ШАҲАРЛАРИ ВА РАЙОНЛАРИНИНГ ЭКРАНЛАРИГА

„УЧУВЧИДА МЕНИНГ ҲАЁЛИМ"

(музикали кинокомедия)

НОМЛИ ЯНГИ БАДИИЙ ФИЛЬМНИ ЧИҚАРАДИ

Сценарий автори — Виктория ТОКАРЕВА.

Постановкачи-режиссёр — Владимир ГРАМАТИКОВ.

Композитор — Алексей РИБНИКОВ.

Ролларда: Аленка КИШЧИК, Александр ФОМИН, Валерий КИСЛЕНКО, Даша МАЛЬГЕВСКАЯ, Леонид КУРАВЛЕВ, Владимир БАСОВ, Людмила ХИТЯЕВА.

Ёшларнинг «Ўтиш даври» ёзувчиларни ҳам, кинематографчиларни ҳам бир неча бор ўзига жалб қилган. Яқинда намойиш этилган «Болаликдан сўнг юз кун» ёки «Ютиқ ўйини» фильмларини эслашнинг ўзи кифоя. Лекин шахсни камол топтириш проблемаси — ҳақиқатда муҳим, мураккаб ва жиддий бўлиб, авторлар ҳам ўз асарларига жиддий — драматик, лирик, публицистик нуқтаи назаридан қарайдилар.

Музикали комедияда саккизинчи синф ўқувчиси Таня Канаройкинанинг ажойиб ва таъсирли ҳодисалари тўғрисида, унинг дастлабки севгиси ва кечирмалари тўғрисида ҳикоя қилувчи кўпгина кулгили ва жиддий воқеаларнинг гувоҳи бўласиз.

Бош ролларни дебютантлар ижро этишган. Таня ролини — артист эмас, Пятницкий номли давлат хори қошидаги рақс группасининг ўқувчиси Аленка Кишчик ўйнаган. Мишка ролида — Горький шаҳридаги театр билим юртининг битирувчиси — Саша Фомин.

ФИЛЬМ М. ГОРЬКИЙ НОМЛИ БОЛАЛАР ВА ЎСМИРЛАР ФИЛЬМЛАРИ СТУДИЯСИДА ЯРАТИЛГАН.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КИНОФИЛЬМЛАР ПРОКАТИ КОНТОРАСИНИНГ РЕКЛАМА-АХБОРОТ БЎЛИМИ.

МУЗИКАЛИ ЁЗУВЛАР

Халқаро болалар йили муносабати билан бутуниттифоқ «Мелодия» фирмасига қарашли Тошкент грампластинкалар уйида катта кўргазма очилди. Бу экспозициядан 100 дан ортиқ номдаги пластинкалар ўрин олди.

Билим ва тарбия ўчоқларида бўладиган тантаналарда ижро этиладиган музикалар ёзилган пластинкалар комплекти билан савдо қилиш ҳам йўлга қўйилди. Ўқув программаларига киритилган текст материаллари кўчирилган плёнкаларни ҳам сотиб олиш мумкин.

Кўргазма йилнинг охиригача давом этади.

КУЗ ҲАЁЛЛАРИ.

А. Абалян фотоэтюди.

ТАБИАТ ОЛАМИДА

ЛАҚҚА СУЗИБ КЕТДИ

Сирдарё қирғоқлари бўйлаб қилган сафаримиздан қайтар эканмиз, қизиқ воқеанинг гувоҳи бўлдик. Ҳамроҳларимиздан бири сувда нимадир типирчилаётганини кўриб қолди. Сув юзида майда ҳаво пуфакчалари пайдо бўлаётган эди.

— Сув илони бўлса керак,— деди у.

Сайёҳлар кўпни кўрган ва қизиқувчан халқ бўлишади. Шу боисдан ҳам бу тасодифий ҳодисани аниқлашга киришдик. Сувга тушиб таёқчалар билан пуфакчалар пайдо бўлаётган жой текширилди.

— Бу ерда балиқларга қопқон қўйилган экан, — деди текширувчиларнинг бири.

— Қопқон эмас, шағам, — шеригининг гапини тўғрилади иккинчиси.

Улар таёқчаларини қирғоққа ирғитиб, қўллари билан ишга тушиб кетдилар. Сув ўтларига чирмашиб кетган пўлат симдан тўқилган шағамни кўрганимизда ҳайратимиз ортди. Уни тезлик билан қирғоққа тортиб чиқардик. Сим ўрамида катта лаққа балиқ типирчилаб ётарди.

Симни қайириб сув гўзалини оҳиста чиқариб олдик. Балиқ ҳаво ютиб жабраларини қимирлатар, биз эса топилмани тинчгина кузатардик.

— Яхши ов қозонга, — таклиф киритди ҳамроҳимиз.

— Йўқ, йўқ, — жавоб қилди кўпчилик. — Жабрланган балиқни қўйиб юборамиз.

Биз балиқни дарёга қўйиб юбордик. У сузиб кетди. Сим ўрамини эса дарёдан узоқроққа элтиб қўйдик.

Б. АКСАНИЧ.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

Телевидение

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Время. 9.40 — Гимнастика. 10.05 — М. Горький. Чорбоғчилар. Фильм-спектакль. 12.50 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Кинопрограмма. 16.05 — Рус тили. 16.35— Бил ва уддала. 17.20 — В. Моцарт. Скрипка ва фортепьяно ижроси учун соната. 17.45 — Кинопрограмма. 18.30 — Қўл тўпи бўйича СССР чемпионати. 19.00 — Қувноқ ноталар. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Фан оламида. 20.00 — Халқ ижодиёти. 20.45 — Хитой: бой берилган ғалабалар. Кўрсатувни сиёсий шарҳловчи А. Каверзнев олиб боради. 21.30 — Время. 22.05 — Қўшиқ бизга ҳамиша ҳамроҳ. 22.45 — Дунё воқеалари.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

11.30 — Қўғирчоқ фильм. 11.40 — Виталий Бианки, фильм. 12.30 — Адабиётдан ўқув кўрсатуви. 13.00 — Сандон ёки болға. Бадиий фильм. 2-серия. 18.20 — Мультфильм. 18.25 — Санъат ғунчалари. 19.00 — Турмуш ва маданият. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Озарбайжон халқ ёзувчиси Мирза Ибрагимов. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Ёш овозлар. 21.30 — Время. 22.05 — Хирмани́нгизга барака. 22.20 — Романтика театри. 23.20 — Ҳужжатли фильм.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

18.40 — Болалар учун фильмлар. 20.00 — Янгиликлар. 20.20 — Реклама. 21.00 — Ҳужжатли фильм.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 2|X да **Тоҳир ва Зуҳра**, 3|X да **Князь Игорь.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 3|X да **Томоша давом этади.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 3|X да **Паранжи сирлари.**

ЦИРК

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА СОВЕТ ЦИРКИНИНГ 60 ЙИЛЛИГИГА БАҒИШЛАНГАН ЮБИЛЕЙ ПРОГРАММАСИ.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент—П. ЛЕНИН кўчаси, 41.

Телефонлар: редактор — 336495; 325302, редактор ўринбосарлари — 335885, 325747, 337916, 325748; масъул секретарь — 334808, 325353; секретариат — 325750.

БЎЛИМЛАР: оммавий ишлар ва хатлар — 334048; партия турмуши — 325778; пропаганда — 325645; саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 325749; қишлоқ хўжалиги — 325647; адабиёт ва санъат — 325767; совет қурилиши — 325553; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик —325733; рассом — 325645; фотомухбир — 325894.

Р. 03170. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри. Индекс 64633. Е.—2579.